

148055

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

BAĞLAMA METOTLARININ ÇALGI EĞİTİMİ BAKIMINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Yrd. Doç. M. Aydın ATALAY

ZAFER İŞİLDAR

148055

BURSA 2004

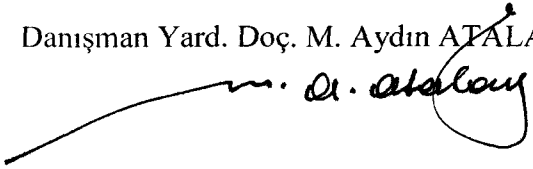
T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Zafer İŞILDAR'a ait **Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi** adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. İsmail BOZKAYA

Danışman Yard. Doç. M. Aydın ATALAY

Üye Doç. Atilla SAĞLAM

BAĞLAMA METOTLARININ ÇALGI EĞİTİMİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

ZAFER İŞILDAR

(Yüksek Lisans Tezi)

Bu araştırmada bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi ele alınırken, kullanımda olan bağlama metotlarının geçerliği ve öğrenmede etkinliği araştırılmıştır.

Bu amaçla, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar içerisinde bağlama eğitiminin verildiği Selçuk Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültelerinin öğretim elemanlarından anket uygulama yöntemiyle veriler toplanmıştır. Bu veriler basit istatistiksel tekniklerle çözümlenmiş, elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Tezde kullanılan diğer bir yöntem ise uzman bağlama öğrencileri ile yapılan görüşmeler ve kaynak taramadır. Görüşme ve kaynak tarama sonucu elde edilen bulgular, diğer bulgularla birlikte karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın sonucunda; bağlama eğitimi veren konservatuar ve eğitim fakülteleri öğretim elemanlarının, bağlama eğitimi dersini gerçekleştirirken, bu amaçla yazılmış olan bağlama metotlarını yeterli düzeyde olmadıkları için kullanmadıkları; buna bağlı olarak kendi oluşturdukları ders notlarını kullandıkları saptanmıştır.

Araştırmada belirlenen olumsuzlukların giderilmesi için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Müzik Eğitimi, Konservatuar ve Eğitim Fakülteleri, Bağlama Eğitimi

Danışman: Yard. Doç. M. Aydın ATALAY

Sayfa Sayısı: 98

EVALUATION OF BAĞLAMA METHODS BY THE VIEWPOINT OF THE EDUCATION OF THE MUSICAL INSTRUMENT

ABSTRACT

ZAFER İŞILDAR

(Master Science Degree Thesis)

In this research, while handling the 'Evaluation of bağlama methods by the viewpoints of the education of the musical instrument', the validity and the activity at learning of the bağlama methods which are being sold, has been researched.

For this purpose, the datas have been collected by the way of the applying the survey, from the bağlama teachers of Selçuk Univ., Kardeniz Technic Univ., Atatürk Univ., İnönü Univ., Uludağ Univ., Gazi and Dokuz Eylül Univ. Education Faculty where Bağlama Training is applied. These datas have been resolved by using simple statistical techniques and the findings have been evaluated. One of the other methods applied within the thesis is discussing with the expert bağlama teachers and source scanning. The findings from these datas have been evaluated, too.

As the result of this investigation, it has been determined that while Bağlama Training is being applied, the bağlama teachers of conservatory and faculties have not used the methods which are being sold—because of the inadequation of them - and for this reason they use their own lesson notes.

In the research, to remove the negative findings which have been determined, various offers have been offered.

Key Words: Music Training, Conservatory and Education Faculties, Bağlama Training

Consultant: Assistant Prof. M. Aydın ATALAY

Number of Page: 99

ÖNSÖZ

Ülkemizde, Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadar çağdaş eğitim ve yöntemlerinin benimsendiği programlar içerisinde yerini alan müzik eğitimi, üniversiteler düzeyinde gelişimini sürdürmektedir. Bu alandaki gelişmelerin biri de, ulusal müziğimizin içerisinde yer alan Türk Halk Müziği'nin çalgılarından bağlamadır.

Cumhuriyet'in ilanından sonra kurulan Türk Musikisi Devlet Konservatuarlarında, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, yurt içinde ve yurt dışında resmi ve gayri resmi olarak bağlama öğretimi devam etmektedir.

Ancak batı kökenli çalgıların öğretime yönelik çağdaş metotları olduğu halde, Türk Müziği çalgılarına yönelik çağdaş metotların çok fazla olmadığı, bu alanda eksikliklerin olduğu gözlenmektedir.

Bu araştırmada, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği lisans programlarında, üniversitelerin Türk Musikisi Devlet Konservatuarlarında yürütülen bağlama öğretimi sırasında, bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından ne derece işlevsel olduğu, bağlama metotlarına ne derece yer verildiğine ilişkin durumun sebep-sonuç bağlantısıyla belirlenerek bu alandaki problemlerin çözümüne yönelik yaklaşımlar getirilmeye çalışılmıştır.

Zafer İŞILDAR

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	V
ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
KISALTMALAR.....	X
1.BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
2. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	11
2.1 Kullanımda Olan Bağlama Metotlarının Değerlendirilmesi.....	11
2.2 Görüşmeler Sonucu Elde Edilen Bulgular.....	17
Bağlama Öğretim Elemanlarına Yönelik Anketlerin Değerlendirilmesi.....	33
3.BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	45
KAYNAKLAR.....	49
EKLER.....	51
ÖZGEÇMİŞ.....	98

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.3.1	Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Kurumlara Göre Dağılımları.....	33
Tablo 2.3.2	Öğretim Elemanlarının Bitirmiş Oldukları En Son Programa Göre Dağılımları.....	34
Tablo 2.3.3	Öğretim Elemanlarının Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı.....	34
Tablo 2.3.4	Öğretim Elemanlarının Kadrolarına Göre Dağılımları.....	35
Tablo 2.4	Eğitim Fakültelerindeki Öğretim elemanlarının T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Takip Ettikleri Metotlara İlişkin Görüşleri.....	35
Tablo 2.4.1	Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Takip Ettikleri Metotların Yeterliğine İlişkin Görüşleri.....	36
Tablo 2.4.2	Kullanımda Olan Metotların Yeterliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	36
Tablo 2.5	Öğretim Elemanlarının Kullanımda Olan Metotlardaki Yetersizliğe İlişkin Görüşleri.....	37
Tablo 2.5.1	T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Takip Edilen Metotlardaki Eserlerde Tavırla İlgili Bir Çalışmaya Yer Verilip Verilmediğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	38
Tablo 2.5.2	T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde “Çalarken Söyleme” Alışkanlığı Kazandıran Çalışmalara Ne Ölçüde Yer Verildiğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	38
Tablo 2.6	Kapsamlı Bir Bağlama Metodunda Olması Gereken Öğelerin Neler Olduğuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	39
Tablo 2.6.1	Öğretim Elemanlarının Kendilerine Ait Bağlama Metotlarını Veya Çalışmalarını Gösteren Dağılım.....	40
Tablo 2.7.	Öğretim Elemanlarının Bilimsel Nitelikte Buldukları Metotlara İlişkin Görüşleri.....	40
Tablo 2.8	T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersini Gerçekleştirilebilmesinde En Önemli Olan Öğelerin Neler Olduğuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	41
Tablo 2.9	T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Öncelikli Olarak Hangi Unsurlardan Yararlanıldığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	42
Tablo 2.9.1	Öğretim Elemanlarının T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Öğrencilerini Başarılı Bulup Bulmadıklarını Gösteren Dağılım.....	43
Tablo 2.10	T.H.M ve Bağlama Eğitimi Programının yeterliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	43
Tablo 2.10.1	T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersine Ayrılan Sürenin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	44

KISALTMALAR

A.Ü. E.F. G.S.E. BÖL. MÜZ. EĞT. A.B.D	: Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
D.E.Ü. E.F. G.S.E. BÖL. MÜZ. EĞT. A.B.D	: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
E.Ü. T.M.D.K	: Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı
G.Ü. G.E.F. BÖL. MÜZ.EĞT. A.B.D	: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
G.Ü. T.M.D.K	: Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı
İ.Ü. E.F. G.S.E. BÖL. MÜZ. EĞT. A.B.D	: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı
K.T.Ü. E.F. G.S.E. BÖL. MÜZ. EĞT. A.B.D	: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
S.Ü. E.F. G.S.E. BÖL. MÜZ. EĞT. A.B.D	: Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı

U.Ü. E.F. G.S.E. BÖL. MÜZ. EĞT. A.B.D	: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik eğitimi Ana Bilim Dalı
TMDK	: Türk Müziği Devlet Konservatuarları
GTM	: Geleneksel Türk Müziği
Mat.	: Matbaa(sı)
S.	: Sayfa
T.H.M.	: Türk Halk Müziği
Vb.	: Ve benzeri

TERİMLER

- Tavır** : Bağlamada sağ el tekniğini belirleyen yöresel çalım özellikleri.
- Ayak** : Belirli seyir özelliğine sahip dizilerdir. Makam ve mod karşılığı olarak da kullanılmaktadır.
- Mızrap**: Bağlama çalımında, tellerden ses çıkarmak amacıyla kullanılan, plastik veya kiraz ağacı kabuğundan yapılan, yardımcı bir araçtır.
- Agalita**: Çeviklik, çabukluk

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

İnsanlık tarihinde eğitim ile ilgili pek çok söz söylenmiş, tartışılmış, bu konuyla ilgili eserler yazılmış, insanlar kendilerine özgü çeşitli tanımlar ortaya koymuşlardır. Eğitimin, insan yaşamının büyük bir evresini kapsamaması da bu zenginliğin, çeşitliliğin bir göstergesi sayılabilir.

“İnsanın doğuştan gelen davranışlarının, başkalarının kılavuzluğu ile kazandığı davranışlara göre oldukça az olduğu söylenebilir. Öyleyse insanın, başkalarının kılavuzluğu ile davranış kazanması, onun eğitiliyor olduğunu göstermektedir” denilebilir.¹

Eğitim ile ilgili pek çok kaynakta karşılaşılan tanımların bazıları şöyledir:

“Eğitim, bir çocuk yada bir ergenin yetişmesinin yönlendirilmesi, bir kimsenin herhangi bir etkinlik alanında yetiştirilmesi; bu alanda bir kimseye ya da bir grupça edinilen, ahlaksal, kültürel, entelektüel yada teknik bilgiler bütünü” denilebilir.²

“Eğitim, belli amaçlara göre insanların davranışlarının planlı olarak değiştirilmesi ve geliştirilmesinin yasa ve ilkelerini bulmaya ve bu amaçla teknikler geliştirmeye çalışan bir bilimdir.”³

“Eğitim, bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. Yine eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır.”⁴

Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi ve refahı, eğitime verdiği önemle doğru orantılıdır. Bilim ve teknolojideki gelişmelere paralel olarak sürekli değişen ve gelişen zamanı yakalamak günümüz toplumlarında bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu durumda etkin bir eğitime duyulan gereksinim oldukça önemlidir.

¹ İbrahim Ethem Başaran, *Eğitime Giriş*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1987 s.11

² *Büyük Larousse*, Cilt 7, s.3550

³ Münire Erden, Yasemin Akman, *Eğitim Psikolojisi*, Arkadaş Yayınları, Ankara 1996, s.14

⁴ Mahmut Tezcan, *Eğitim Sosyolojisi*, Ankara 1997, s.3

ERTÜRK'e göre, eğitim kelimesinin, Türkçe'de birbirinden farklı en azından şu altı anlamı ifade edecek biçimde kullanıldığı görülmektedir.⁵

1-Disiplin

2-Sosyal hizmet

3-İstendik davranışların kazanımı

4-Öğretim

5-Sosyal durum

6-Kasıtlı kültürlenme sürecidir.

VARIŞ, eğitimi; kişilik, zeka, ilgi ve yaşantılar gibi kuvvetlerin etkileşmesi olarak değerlendirir.⁶ TEZCAN da eğitimi, kişinin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve toplumsal yeteneklerini, davranışlarını istenilen doğrultuda geliştirmesi ya da ona bir takım hedeflere dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür, diye değerlendirmektedir. Ayrıca eğitim, "bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır."⁷

Eğitim terimlerine bakıldığında eğitimcilerin bazılarının, eğitimin planlı bir süreç içinde gerçekleştiği görüşünde oldukları görülmektedir.

Çoğu kez eğitim terimi başka sözcüklerle birlikte kullanılmaktadır. Örneğin; beden eğitimi, trafik eğitimi, cinsel eğitim, çıraklık eğitimi v.b. Bu tür kullanımlarda eğitimin anlamında bazı sınırlamalar ve değişimler olup, yapılan eğitimin konusu belirtilmektedir. Bu kavramlardan, verilecek eğitimin konusuna yönelik olarak, kişilerin kendilerinde davranış olarak belirecek alışkanlığın yerleşik hale gelebilmesi için daha

⁵ Selahattin Ertürk, **Eğitimde Program Geliştirme**, Yelken Tepe Yayınları, Ankara 1975 s.43

⁶ Fatma Varış, **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1998, s.76

⁷ Tezcan, (a.g.e.), 1997, s.123

kapsamlı bir eğitim sürecinden geçmeleri anlatılmaktadır. Bunlar aynı zamanda eğitimin dalları, kolları ya da alt alanlarını oluşturmaktadır.⁸

Bu dallardan biri de sanat eğitimidir. “Dar anlamıyla sanat eğitimi, görsel sanatların eğitimi ve öğretimi ile ilgilendir. Bu öğretimin kapsamı içinde uygulamalı çalışmalar, sanat eseri inceleme, eleştiri, sanat tarihi ve estetik yer alır. Bu kapsamın içine araç-gereç ve işlik donanımı ile birlikte müfredat programları, çalışma düzeni, değerlendirme gibi yöntemsel konuları da dahil etmelidir.

Sanat eğitiminin örgün ve yaygın eğitim içindeki tanımını şöyle yapmak mümkündür. “Kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür.”⁹

İnsan yaradılışı ve yapısı gereği; sağlıklı, dengeli ve çevresiyle uyumlu, kendinde bulunan potansiyel gücü ve yeteneği kullanarak yaşamını düzenleme, sürdürme ve bunun için de fırsatları değerlendirerek kendini gerçekleştirme ve aşma arzusundadır. Tüm bunları gerçekleştirebilmek için, günlük yaşam bilgisinin dışında gerçeği ve doğruyu, yararlıyı ve kullanışlıyı, özgünü ve güzeli arar. İşte “sanat” da insanın bitmek tükenmek bilmeyen arayışlarının sürecinde oluşmuş ve gelişmiştir.¹⁰

Müzik, sanatın bir dalıdır. Müzik eğitimi ise sanat eğitiminin alt boyutlarından biridir. Müzik eğitimi yoluyla bireye belirli müziksel davranışların kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu yolla bireyin, müzikle ilgili, duyuş, görüş, davranış, tutum ve değerleri gelişir. Yani birey müziksel kültür edinir.

Müzik eğitiminin alt boyutlarından birini oluşturan çalgı eğitimi, mesleki müzik eğitiminin gerçekleştirildiği kurumlarda, bu eğitimin en temel boyutlarından birini oluşturmaktadır.” Çalgı öğretimi ise davranış haline getirilecek bilgi ve becerilerin çalgı aracılığıyla bir öğretmenden bir başka kişiye aktarılması, bu bilgi ve becerilerin sonraki evrelerde yeni kazandırılacak olanlarla bağlantı kurulmasıdır.”¹¹ şeklinde tanımlanabilir.

⁸ Başaran, (a.g.e.), 1987, s.13

⁹ Enver Yolcu, “Sanat Eğitimi”, www.geocities.com/enveryolcu/

¹⁰ Ali Uçan, Müzik Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994 s.23

¹¹ Ramazan Akkuş, “A.G.S.L.’den Mezun Olan Öğrencilerin Öğrenci Giriş Davranışlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi” 1. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi Yayını, Bursa, Haziran, 1996, s.165

Bütün bu bilgiler ışığında, eğitim; sanat eğitimi, müzik eğitimi, ve çalgı eğitimi birbirlerinin alt boyutları olarak ortaya çıkmaktadır, denilebilir.

Buradan hareketle çalgı eğitiminin bir alt boyutu olan bağlama eğitimi: bireye bağlama çalma davranışlarının kazandırılması ve bu yolla kültür aktarımının devamlılığını sağlanması aynı zamanda müziksel davranışlarının oluşturulması anlamına da geldiği düşünülebilir.

EKİCİ, bağlama ve eğitimi hakkında şunları söylemektedir:“Geçmiş asırlarca geriye dayanan ve çalgıların atası olarak kabul gören bu çalgımız, Cumhuriyetimizin kuruluşundan sonra başlatılan yenileşme ve çağdaşlaşma çalışmalarından 53 yıl sonra nasibini almaya başlamıştır. 1975’te açılan T.M.D.K. da usta-çırak ilişkisi içerisinde yetişmiş ve geleneksel halk müziğine çok büyük emekleri geçmiş olan öğretim elemanları görev yaparken, günümüzde bu hocaların yetiştirdiği ve müzik okullarından mezun olan yeni bir nesil, eğitim ve öğretim görevini devralmaya başlamıştır. Gerek Türk müziği okullarının geç açılması, gerekse bağlama çalgısının eğitim-öğretiminin geliştirilmesi ve sistemleştirilmesi için yapılan çalışmaların yeterli olmayışı, bağlamayla ilgili birçok problemin çözülmeden günümüze kadar taşınmasına ve usta-çırak ilişkisinden yeterince kurtarılamamasına neden olmuştur.”¹²

ÖZBEK bağlama eğitimi konusunda şöyle demektedir:

“Müzik eğitiminin uygulamaya (icra) yönelik iki temel alanından biri ses eğitimi, diğeri de çalgı eğitimidir. G.T.M. çalgılarının da öğretimi yapılan Konservatuar ve Eğitim Fakültelerine bakıldığında, batıdan bize geçen çalgılara ait yerli-yabancı çalgı metotlarının bulunmasına karşılık, Türk müziği çalgılarına ait metotların bulunmadığı görülmektedir. Ülkemizde Türk Müziği Konservatuarları açıldıktan sonra çalışmalar hızlanmış olmakla birlikte; bu çalgının eğitiminde, öğreticiden ve okulun genel yapısından kaynaklanan farklı öğretim yolları izlenmektedir.

Bağlama; yapısıyla ve tekniğiyle gelişmeye elverişli bir çalgıdır. Yapım tekniği ve form olarak son derece rahat kullanımı olan işlek bir çalgıdır, her iki ele sağladığı hareket serbestliği, sap üzerinde yatay ve düşey olarak sahip olduğu pozisyonlar, 2,5 oktavlık ses alanı, bağlamayı çok amaçlı kullanabilme olanağı sağlamaktadır. Onunla bir ezgiyi seslendirirken basit armonik figürler ve akorlar elde etmek mümkündür.

¹² Savaş Ekici, “Bağlamanın Tarihi”, www.turkuler.com.

Bağlama çalgısına ait tam bir metodun olmaması, onun bilimsel ve teknik imkanlarının öğrenilememesine, öğrenilenlerin ise ayrı ayrı tekniklere sahip olması gibi bir çıkmazı hazırlamıştır.”¹³

METOT: Yöntem anlamına gelen bu kelime, bir tekniğin, bir bilimin öğrenilmesine olanak veren kuralların doğru bir şekilde aktarıldığı kaynaklardır. Metodların diğer amacı çabuk, sistemli, en doğru ve en iyi biçimde öğrenilmesini sağlayan bilgi ve teknikler bütünüdür. Metod bir sistemdir. Teknik güçlüklerin aşılmasını sağlayan alıştırmalar, etütler, ya da seçilen repertuarlardan oluşur. Bilimsel açıdan metod, bir işi meydana getirirken gidilen yolun saptanması yöntemidir.¹⁴

O halde çalgı eğitimi denince iyi bir öğretici ve bilimsel yaklaşımlarla bezenmiş çağdaş bir metod aklımıza gelebilir.

Yurdumuzda müzik eğitimi veren kurumların büyük bir bölümünde çağdaş, evrensel müzik öğretim yöntemleri yeterince bilinmemekte, incelenmemekte ya da onlardan yeterince yararlanılamamaktadır. Türk müziği, bilimsel yöntemlerle incelenmiş eğitim için düzenlenmiş, metotlaştırılmış değildir. Aynı kökten aynı kuramsal temellere dayanan türle, yapay ayrımlarla birbirinden koparılmış, bilimsellikten uzaktan yakından ilgisi olmayan çabalarla sistemsiz ve yöntemsiz öğretime konulmuştur. Geleneksel çalgılarımızın standartları saptanmadan, standart üretimlerine geçilmeden, eğitim süreleri bilimsel ölçütlerle belirlenmeden metotsuz, müfredatsız öğretilmeye başlanmıştır.¹⁵

Bilindiği gibi; eğitim yönünden bakılacak olursa, bu konunun çözümü üzerinde tam bir görüş birliğine varılmamış çok sayıda problem bulunmaktadır. Bunların en önemlileri ses sistemi, akort, nota yazımı, çalgı yapısı ve metottur.¹⁶

Bu bilgiler ışığında, bağlama çalgısının eğitiminde metodların ön plana çıktığı ve bu çalgının öğretimiyle ilgili problemlerin metodlarla ilişkili olduğu söylenebilir. ÖZBEK bu konuda şöyle bir plan öneriyor:

¹³ Mehmet Özbek, “Bağlama Metodları ve Karşılaşılan Sorunlar”, www.turkuler.com

¹⁴ **Büyük Larousse**, Cilt 16, s.8074

¹⁵ Yalçın Tura, **Müzikte Standardizasyon**, T.H.M. de Çeşitli Görüşler, Yayına Hazırlayan Salih Turan, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1992

¹⁶ Yalçın Tura, “Türkiye’de Müzik Eğitiminin Güncelleştirilmesi”, **V. İstanbul Türk Müziği Günleri Türk Müziğinde Eğitim Sempozyumu**, Yayına Hazırlayan Göktan Ay, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998

“ I. BÖLÜM

- a.Bağlam hakkında genel bilgi
- b.Çalgıyı tanıma
- c.Tutuş teknikleri(bağlama ve tezene)
- d.Gerekli işaretler
- f.Diyapazonu ve Reqistrleri

II. BÖLÜM

- Alıştırmalar,
- Parmak ve etüt çalışma teknikleri (Önem sırası takip edilecek)
- Alıştırmalardan sonra çeşitli kompoze ezgiler gelir.
- Bunlar: Çeşitli türküler, çeşitli çalgısal ezgiler

III. BÖLÜM

- Üsluplar ve tezene biçimleri

IV. BÖLÜM

- Çeşitli düzenler ve pozisyonları

V. BÖLÜM

- Bağlama düzeni (Bu düzen daha geniş bir şekilde alınmalıdır.)

Geleneksel müziğimizin estetik kurallarının korunabilmesi, bunlarla uğraşanların aynı dili konuşabilmesi, birlik ve bütünlük içinde olabilmesi, müzik icrasının yükselmesi ve soyluluğundan bir şey kaybetmemesi için eksik metotların bir an evvel tamamlanması gerekmektedir. Bağlama metodu konusu bunlar içinde en önde çözüme kavuşturulması ve biçime bağlanması gereken bir konudur. Çalgının ve müziğin icrada yozlaşmaması, teknikte layık olduğu seviyeye ulaşabilmesi ve yeterince tanınabilmesi için geç kalınmamalıdır¹⁷

O halde bir metotta standart yaklaşımlara yer verilecekse ki bu çok önemlidir, bağlama çalgısı eğitiminde izlenmesi gereken yol ve sistem dahilinde, bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından eksik, yeterli ve yetersiz yönlerinin neler olup olmadığı ve bu uygulama sonrasında çalgı eğitimi veren kurumlardaki öğretim

---

¹⁷ Özbek, (a.g.m.)

elemanlarının bu çalgı eğitiminin işlenişi ile ilgili görüşlerinin ne olduğu araştırma konusu yapılarak aşağıdaki problem cümlesi elde edilmiştir.

“Bağlama metotlarının, çalgı eğitimi bakımından incelenmesine ilişkin hedeflerin gerçekleşmesine yönelik olarak bu konuyla ilgili konservatuar ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, bağlama eğitimi veren öğretim elemanlarının bu konuyla ilgili görüşleri ile metotların kullanımında ve programda karşılaştıkları sorunlar nelerdir?”

Araştırmada alt problemler kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır

1- Müzik öğretmeni ve sanatçı yetiştiren kurumlardaki öğretim elemanlarının çalgı eğitimi programlarıyla ilgili görüşleri nelerdir? (Hedef ve davranışlar, öğretme durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?)

2- Bağlama Eğitimi veren öğretim elemanlarının öğretme ve öğrenmeye ilişkin görüşleri nelerdir?

3- T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinin işlenişine ilişkin uzman öğreticilerin görüşleri nelerdir?

4- T.H.M. ve Bağlama Eğitiminde kullanılmak üzere çalgı eğitimine uygun metot yazma çalışmaları yapılmakta mıdır?

Bu araştırma üniversitelerin Türk Müziği Konservatuarları ve Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında gerçekleştirilmekte olan bağlama eğitimi derslerinde, mevcut metotların ne derece kullanıldığını, metotsuz ve öğretim elemanının notlarıyla yürütülen dersin amacına ulaşip ulaşmadığının ortaya konulması, araştırma sonucunda elde edilecek sonuç ve öneriler ışığında aksaklıkların tespit edilmesi, giderilmesi, daha sonraki çalışmalara ışık tutması açısından önem taşımaktadır.

Araştırma şu sayıtlara dayanmaktadır:

1- T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinde okutulan metotların çalgı eğitimi açısından yeterli olmadığı varsayılmıştır.

2- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilmekte olan T.H.M ve Bağlama Eğitimi dersi programlarının yeterli olmadığı varsayılmıştır.

3- Ankete katılan tüm öğretim elemanlarından alınan verilerin, gerçeği yansıtacağı varsayılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları ise şöyledir:

1-Bu araştırma, 2002-2003 eğitim-öğretim yılında bağlama eğitiminin gerçekleştirildiği üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri ve Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarına yöneliktir.

2- Uygulanacak anket, Türkiye'nin her bölgesindeki Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı bağlama öğretim elemanları ile sınırlandırılmıştır.

Bu araştırmanın betimsel bir araştırma olması nedeniyle kullanımda olan bağlama metotlarından yararlanılmış, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda çalışan öğretim elemanlarına anket uygulanmıştır. Araştırmayla ilgili daha fazla bilgi edinilmek için, alanında uzman ve tecrübeli kişilerle görüşme yapılmıştır. Görüşülen kişilere görüşme konusu önceden bildirilmiş, görüşmeler daha sonra hazırlanan görüşme formu ile yürütülmüştür. Görüşmeler yüz yüze veya elektronik posta yolu ile gerçekleştirilmiştir. Daha sonra bu görüşmeler metin halinde yazılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki anabilim dalları ve Türk Müziği Konservatuvarları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, Türkiye' de bağlama eğitiminin gerçekleştirildiği, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Konservatuvarlardaki bağlama eğitimi dersinde kullanılan metotların belirlenmesi amacıyla anket yöntemi, kullanımda olan metotların incelenmesi için de belge tarama yöntemi kullanılmıştır.

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bağlama öğretimini gerçekleştiren öğretim elemanlarına uygulanmak üzere, on altı kapalı, dört açık uçlu yirmi soruluk bir anket hazırlanmış ve önceden pilot gruba uygulanmıştır. Anket, uzman görüşü sonrası yeterli olduğu kabul edildikten sonra uygulamaya konulmuştur.

Anket yolu ile elde edilen veriler gruplandırılmış ve basit istatistiksel yöntemle çözümlenmiş, sonuçlar tablo ve grafiğe dökülmüş, daha sonra da yorumları yapılmıştır.

Araştırma sırasında, kullanımda olan aşağıdaki metotlar incelenmiştir.

- 1- Şevket Ünal, **Bağlama Metodu**, Yaren Yayınevi, İstanbul, 1966
- 2- Şevki Yastıman, **Sazdan Düzenler**, Şemsi Yastıman Saz evi Yayınları, İstanbul, 1975
- 3- Veli Asan, **Bağlama Metodu**, Kardeşler Matbaası, İzmir, 1976
- 4- Güray Taptık, **Bağlama Büyük Metod 1,2,3**, Senem Matbaası, Ankara 1977
- 5- Güray Taptık, **Notaları ve Tavırlarıyla Türküler 1,2**, Senem Matbaası, Ankara, 1977
- 6- Şinasi Özel, **Bağlama Metodu**, Dağarcık Yayınları, Ankara, 1978
- 7- Ahmet Günday, **Bağlama Metodu**, Anıt Matbaası, İzmir, 1979
- 8- Şevki Boz, **Pratik Bağlama Metodu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1979
- 9- Yılmaz İpek, **Kendi Kendine Saz Öğrenimi**, Üç el Matbaası, İzmir, 1982
- 10- Veli Nartürker, **Pratik Bağlama Metodu**, Neyir Matbaası, Ankara, 1983
- 11- Sabri Yener, **Bağlama Öğretim Metodu 1,2,3**, Kuzey Gazeteciler Matbaası, Trabzon, 1987
- 12- İrfan Kurt, **Bağlamada düzen ve pozisyonlar**, Pan Yayınları, İstanbul, 1989
- 13- Bahattin Turan, **Yeni Bağlama Metodu 1**, Bornova Can Ofset, İzmir, 1993
- 14- Hüseyin Yektaş, **Uygulamalı Bağlama Metodu**, Serdar Ofset, İzmir, 1994
- 15- Ahmet Saçan, **Bağlama Düzeni (Çöğür)**, Çağdaş Matbaası, İzmir, 1998
- 16- Ahmet Saçan, **Bağlama Metodu**, Çağdaş Matbaası, İzmir, 1998
- 17- Hakkı Temel Karahasan, **Bağlama Metodu 1,2,3 (Uz. Sap)**, Bestem Musiki Yayınları, İstanbul, 1998
- 18- Hakkı Temel Karahasan, **Çöğür Metodu**, Bestem Musiki Yayınları, İstanbul, 1998
- 19- Nevzat Altuğ, **Uygulamalı Temel Bağlama Metodu**, Dağar I, Teknik Bağlama Eğitimi ve Usuller, Dağar II, Teknik Bağlama Eğitimi ve Düzenler, Dağar III, Teknik Bağlama Eğitimi ve Yöresel Çalış Biçimleri, Anadolu Matbaası, İzmir 1999
- 20- Savaş Ekici, **Bağlama İçin Etütler ve Tezene Çalışmaları**, Gaziantep Üniversitesi Basımevi, Gaziantep, 2000

21- Hakan Akmaz, **Modern Bağlama Metodu 1,2,3**, İnkasina Ofset, Ankara, 2001

22- Hakan Akmaz, **Modern Bağlama Metodu (Kısa Sap)**, İnkasina Ofset, Ankara, 2001

23- Gazi Erdener Kaya, **Bağlama Metotlarının Karşılaştırmalı Sonuçları**, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, T.M.D.K. İzmir 2001

II. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümü, kullanımda olan, bağlama için yazılmış metotların incelenmesi sonucu elde edilen bulgular, görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular ve müzik eğitimi anabilim dallarındaki bağlama öğretim elemanlarına uygulanan anketlerden elde edilen verilerden oluşmaktadır.

2.1 Kullanımda Olan Bağlama Metotlarının Değerlendirilmesi

Araştırma sırasında, kaynak bilgileri eksik veya yetersiz bulunan metotlar, bilimsel nitelik taşımadıkları düşüncesiyle incelemeye alınmamıştır.

Metotların incelenmesinde; yıldızinsel bir yöntemle gelişmelerinin incelenmesi amaçlanırken, etkin olan ölçüt uluslar arası çalgılar için yazılmış metotlardır.

Bağlama metotlarının incelenmesi esnasında, Şevket ÜNALDI¹⁸ ve Şemsi YASTIMAN'a¹⁹ ait metotların (1966-1975 yılları arasında yazılmıştır), " teknik seviye" açısından daha sonraki yıllarda yazılmış olan metotlarla kıyaslandığında, bazı metotlara göre üstünlükleri göze çarpmaktadır.

Şevket ÜNALDI ve Şemsi YASTIMAN'a ait bu çalışmalar, temel bağlama metodu olup, uzun saplı bağlama çalgısına göre hazırlanmıştır.

Yukarıda adı geçen metotlarda; tezene birim vuruşları aşağı ve yukarı olmak üzere (↓↑) yön belirtilerek gösterilmiş, eserlerde notaların altına yazı ile nota isimleri yazılmış, tavır ve ayak bilgisine, parmak numaralarına ve hazırlayıcı etüt çalışmalarına yer verilmemiştir. Ayrıca, bağlama akorduna yönelik bir çalışmanın bulunmadığı gözlemlenmektedir.

Araştırmada, Güray TAPTIK 'a²⁰ ait metotlarda; temel müzik bilgilerine, etüt çalışmalarına, usul bilgilerine, tezene vuruşlarına ve parmak numaralarına yer verildiği görülmektedir. Güray TAPTIK'a ait metotlarda, akort çalışmasının olmaması ve notaların altına nota isimlerinin yazılmış olması, dikkat çekicidir.

¹⁸ Şevket Ünalı, **Bağlama Metodu**, Yaren Yayınevi, İstanbul, 1966

¹⁹ Şemsi Yastıman, **Sazdan Düzenler**, Şemsi Yastıman Sazevi Yayınları, İstanbul, 1975

²⁰ Güray Taptık, **Bağlama Büyük Metot 1,2,3**, Senem Matbaası, Ankara, 1977

Şinasi ÖZEL'e²¹ ait bağlama metodunda; etütlere, nota öğretimine, temel müzik bilgilerine, parmak numaralarına yer verildiği görülmektedir. Ayrıca, temel bağlama metodu olması nedeniyle, karmaşadan uzak, yalın bir çalışmadır. Ancak, bu çalışmanın devamının olmadığı görülmektedir.

Ahmet GÜNDAY'a²² ait bağlama metodunun da, sağ el tekniğine kısmen yer verilmesi dışında, diğer teknik bilgilerden yoksun olduğu görülmektedir.

Araştırmada değerlendirilen kaynaklardan Şevki BOZ'a²³ ait bağlama metodunda eksiklikler ve yanlışlıklar içeren örnekler yer almaktadır. Bu örneklerden biri aşağıda gösterilmiştir.

Örnek:

Atem Tutem Men Seni

12/8

Mİ FA SOL Mİ SOL SOL Mİ FA Mİ FA SOL Mİ
↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓
SOL SOL Mİ FA SOL Mİ FA RE RE Mİ FA RE FA
↑ ↓ ↑↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

Ev süpüre toz ede

Hameme gide naz ede

Sevdiğini görünce

Altan altan göz ede

Atem tutem men seni

Şekere gatem men seni

Akşama buben gelende

Önüme atem men seni

Hop hopin olsun oğlim

Gül topin olsun oğlim

Sıralı gavak dibinde

Toyliğin olsun oğlim.

²¹ Şinasi Özel, **Bağlama Metodu**, Dağarcık Yayınları, Ankara, 1978

²² Ahmet Günday, **Bağlama Metodu**, Anıt Matbaa, İzmir, 1979

²³ Şevki Boz, **Pratik Bağlama Metodu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1979

Başka bir çalışma olan Veli NARTÜRK'e²⁴ ait bağlama metodunun, Şevki BOZ'a ait metotla kısmen örtüştüğü, farklı olarak metotta sadece türkü sözlerinin bulunduğu ve nota yazımının yer almadığı, sadece nota isimlerinin yazıldığı görülmüştür. Aşağıda bunlardan birine yer verilmiştir.

Örnek:

Kara Basma İz Olur

↓↑	↓↑	↓↑	↓	↑	↓	↑	↓↑
LA	SOL	LA	SOL	DO	SOL	FA	Mİ
↓	↑	↓	↑	↓	↑	↓↑	
Mİ	SOL	FA	LA	SOL	FA	Mİ :	

Kara basma iz olur	(Nakarat)
Güzellerde naz olur	Hop ninnayı ninnayı
Gece gelme gündüz gel	Gel oynayı oynayı
Eller duyar söz olur	

Yılmaz İPEK'in²⁵ çalışmasında farklı olarak tavır teknikleri yer almaktadır. Bununla birlikte etüt çalışmalarına ve parmak numaralarına ağırlık verildiği görülmektedir.

Sabri YENER'e²⁶ ait bağlama metotlarında ise; bağlamanın anatomik yapısına, duruş ve tutuşlara, pozisyon çalışmalarına, ayak kavramına, tavır çalışmalarına yer verildiği görülmektedir. Sabri YENER çalışmasında, farklı bir yöntem uygulama içerisine girmiştir. Bu yöntem; metotlarındaki eserlerin sözlerine ayrı ayrı notalar yazmış olup, bu çalışmada çalma ve söylemeyi tamamen birbirinden ayırdığı gözlemlenmektedir.

²⁴ Veli Nartürk, *Pratik Bağlama Metodu*, Neyir Matbaası, Ankara, 1983

²⁵ Yılmaz İpek, *Kendi Kendine Saz Öğretimi*, Üçel Matbaası, İzmir, 1982

²⁶ Sabri Yener, *Bağlama Öğretim Metodu I,II,III*, Kuzey Gazetecilik Matbaası, Trabzon, 1987

İrfan KURT'un²⁷ hazırlamış olduğu metotta ise; metodun adından da anlaşıldığı gibi genellikle düzen ve pozisyonlarla ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Çalgı eğitimine yeni başlayanlar için metodun seviyesinin, oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, öğrenme sürecine dikkat edilmeksizin sıralanan etütler, metodu karmaşık ve zor bir hale getirmektedir.

Bahattin TURAN'ın²⁸ hazırlamış olduğu metotta farklı olarak, mevcut olan eserlerin ve etütlerin tamamının "Re" karar üzerinde yazıldığı görülmektedir. Bahattin TURAN'a göre, "Re" karar üzerinden çalınan etüt ve eserler, çalma rahatlığı, uygun pozisyon ve çalgı hakimiyeti bakımından etkili olmaktadır.

Ahmet SAÇAN'ın²⁹ hazırlamış olduğu metot; çöğür (kısa sap) için hazırlanmıştır. Ahmet SAÇAN metodunda, uzun ve kısa sap çalgının teknik ve anatomik olarak birbirinden farklı çalgılar olduğunu belirtmektedir.

Ahmet SAÇAN, araştırmada incelediğimiz metotlardan farklı olarak "şelpe" tekniğine yer vermiştir. Bu tekniği gösterirken sadece "çarpma" yönteminin kullanıldığını belirtmiştir. Sağ el tekniğinden hiç bahsetmediği görülmektedir.

Hüseyin YEKTAŞ'ın³⁰ hazırlamış olduğu bağlama metodunda; "Bu metot, 21 saatte hiç bilmeyen birine bağlama çalmayı öğretir" ifadesinin yer verdiği ve bununla birlikte, halk müziği dizilerini farklı biçimde kullanması, değiştirici işaretlerin kullanılmaması, tonal ezgilere yer vermesi ve temel müzik bilgilerindeki tanım hataları gibi çok büyük yanlışlıklar olduğu görülmektedir.

Nevzat ALTUĞ'un³¹ hazırlamış olduğu bağlama metotlarında, bağlamanın tarihçesi, yapısal özellikleri, çalgı bakımına yönelik çalışmalar (tel takma, eşik ayarlama, akort yapma vb.) ve pozisyonlar üzerinde durması, araştırma sırasında incelediğimiz diğer metotlara göre kapsam ve içerik açısından öne çıkmaktadır.

Nevzat ALTUĞ, Temel Bağlama Eğitimi, Teknik Bağlama Eğitimi (usuller), Teknik Bağlama Eğitimi (düzenler), Temel Bağlama Eğitimi (yöresel çalgı biçimleri) olmak üzere dört metot hazırlamıştır. Diğer metotlardan farklı olarak, metotlarında

²⁷ İrfan Kurt, **Bağlamada Düzen Ve Pozisyonlar**, Pan yayınları, İstanbul, 1989

²⁸ Bahattin Turan, **Yeni Bağlama Metodu I**, Bornava, Can Ofset, İzmir, 1993

²⁹ Ahmet Saçan, **Bağlama Düzeni (Çöğür)**, Çağdaş matbaası, İzmir, 1998

³⁰ Hüseyin Yektaş, **Uygulamalı Bağlama Metodu**, Serdar Ofset, İzmir, 1994

³¹ Nevzat Altuğ, **Uygulamalı Temel Bağlama Metodu I,II,III,IV**, Anadolu Matbaası, İzmir, 1999

bibliyografya bulunmaktadır. Çalışmalarının ilk sayfalarında, kısaltmalardan bahsetmiş olması, hazırlamış olduğu metoda farklı bir yaklaşım getirmiştir.

Nevzat ALTUĞ'un hazırlamış olduğu ilk metotta, teknik olarak solfej eğitimine yer vermiş olması dikkat çekmektedir. İkinci metodunu ise sadece usullere ayırması, "usul" olgusunun bağlama çalgısı eğitiminde çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Üçüncü metod, tamamen tezene vuruş teknikleriyle sınırlandırılmıştır. Hazırlamış olduğu dördüncü metodunda, yöresel çalış biçimlerine (tavır) yer vermiş olduğu görülmektedir.

ALTUĞ'un hazırlamış olduğu metotlar genel olarak, araştırmadaki en kapsamlı metotlar olarak öne çıkmaktadır.

Temel Hakkı KARAHASAN³², uzun ve kısa sap olmak üzere iki bağlama metodu hazırlamıştır. Metotlarında temel bilgilere yer verilmediği, sadece halk edebiyatından, Türk Halk Müziği Tarihinden söz edildiği görülmektedir. Bununla birlikte hazırlanan metotlar türkü repertuarından oluşmaktadır. Olumlu bir gelişme olarak, "tavır" konusuna oldukça geniş yer verilmesi göze çarpmaktadır.

Hakan AKMAZ³³, hazırlamış olduğu metodu uzun sap bağlama için düzenlemiştir. AKMAZ ilk olarak tutuş şekline, sırası ile; tezene tutuş şekli, parmakların kullanılışı, bağlamanın akort edilmesi, perdelerdeki nota yerlerinin tanıtılması, metronoma yer verdiği görülmektedir.

AKMAZ'ın iki metot çalışması vardır. İkincisi, ilk metottaki eksikliklerin giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, temel bilgilerin eksik oluşu ve metottaki konuların açık ve anlaşılır bir biçimde olmaması da bu metodun önemli eksiklikleri arasındadır.

Kullanımda olan metotları incelediğimizde, müzikle ilgisi olmayan kişilerin hazırlamış oldukları metotlar ile uzman öğretim elemanlarının hazırlamış oldukları metotlar arasında önemli farklılıklar görülmektedir.

Örnek:

Hüseyin YEKTAŞ, hazırlamış olduğu bağlama metodunda; "Bu metot, 21 saatte hiç bilmeyen birine bağlama çalmayı öğretir" ibaresini kullanması, "metot"

³² Temel Hakkı Karahasan, *Çöğür Metodu*, Beste Müsiki Yayınları, İstanbul, 1998

³³ Hakan Akmaz, *Modern Bağlama Metodu*, İnkansa Ofset, Ankara, 2001

kavramına uymayan bir yaklaşımdır. Bu başlık, daha metodu incelemeden neyle karşılaşılacağı gösterir niteliktedir. Hüseyin YEKTAŞ'a ait bağlama metodunda, temel müzik bilgileri tamamen yanlış olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, metotta yer alan eserler tamamen tonal eserlerdir. Tonal eserlerin bağlama çalgısının öğretiminde verimli bir eser türü olmadığı düşünülmektedir. Bazı eserleri çalmak mümkün olabilir ama, tonal bir yaklaşım, Türk müziği ses sistemiyle örtüşmemesi gerçeği, Türk müziği çalgısının öğretiminde yanlış ve hatalı bir yöntem olduğunu doğrular niteliktedir.

Ahmet SAÇAN'ın hazırlamış olduğu metotta; kısa ve uzun saplı çalgıların teknik ve anatomik olarak farklılıklar gösterdiğinden bahsetmiş olması, çalgı eğitimi açısından olumlu bir yaklaşımdır. Bu zamana kadar incelenen metotlarda, çok önemli bulunan bu iki unsurdan bahsedilmemiş olmasından dolayı, SAÇAN'ın bu yaklaşımı önemli bulunmaktadır. Bununla birlikte, “şelpe” (sağ elde tezene kullanımı yerine parmak veya elle çalım) tekniğinin sadece “çarpma” tekniğinden oluştuğu yaklaşımı düşündürücüdür. Ayrıca sağ el tekniğinden hiç bahsetmemesi yanlış ve eksik olduğu düşüncesiyle önemli bir eksikliklerdir.

Nevzat ALTUĞ, hazırlamış olduğu metotta, çalgı bakımına yönelik çalışmalara yer vermesi (tel ve eşik takma) farklı bir yaklaşımdır.

ALTUĞ'un metodu, kullanımda olan metotlara göre, içerik olarak kapsamlı bir metot olarak öne çıkmaktadır. Özellikle bağlamanın tarihçesinden ve bağlamaya başlama yaşından bahsediyor olması, bu çalgıyı henüz tanımayanlar için çok önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, metotlar hazırlanırken seviye farklılığına dikkat edilmesi, olumlu ve doğru bir yaklaşım olmakla birlikte, dört kitabın oluşturulması, çalgı dağarı açısından sevindirici bulunmaktadır.

ALTUĞ, hazırlamış olduğu metotta; temel müzik bilgilerine ve müzik tarihine fazlaca yer vermesi, metodu kapsamlı kılmasından öte karmaşık ve zor hale getirmiştir. ALTUĞ'un iyi bir müzik bilgisine sahip olduğu düşüncesiyle hazırlamış olduğu metotlar, kapsamlı ancak, çalgı eğitimiyle ilk karşılaşanlar için oldukça anlaşılması zor bir metot olduğu düşünülmektedir.

ALTUĞ'un “Yöresel Çalış Biçimleri” adlı metodunda, Türk Halk Müziğinde yer alan tüm tavırları öğretmesi açısından önemli bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Tüm tavır çalışmalarını bir kitapta bulmak, öğrenci ve öğretici

açısından faydalı olacağı düşüncesiyle bağlama çalgısı eğitimine çok büyük katkıları olacağı düşünülmektedir.

Bahattin TURAN, hazırlamış olduğu bağlama metodunda, eğitime “re” karar üzerinden başlaması, çalgıya hakimiyet açısından rahat bir pozisyon olacağı düşüncesiyle, çalgı eğitimine farklı bir yaklaşım getirmiştir.

Bu yöntem, bağlama eğitimine ilk başlayanlar için çalgı “hakimiyet” açısından önemli bulunmaktadır.

Temel Hakkı KARAHASAN’ın hazırlamış olduğu metotlar, Türk Halk Müziği Tarihi ve Edebiyatını içerir görünümündedir. Bununla birlikte, metoda yönelik hiçbir çalışma bulunmadığı gibi, sadece türkü dağarı bulunmaktadır. Genel olarak, hazırlanan metotların içeriği göz önünde bulundurulduğunda, “metot” kavramının algılanmasında bir sorun görüldüğü anlaşılmaktadır.

2.2 Görüşmeler Sonucu Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, farklı ve daha fazla bilgi edinmek amacıyla alanında uzman sayılan öğretim elemanı ve uzman öğretmenlerle görüşülmüş, görüşme konusu kendilerine bildirilmiş, görüşme formu hazırlanarak, görüşme biçiminde uygulanmıştır. Görüşme anında ek bilgiler de edinilmiş, yazılı metinler halinde derlenmiştir.

Görüşme yapılanların görev yerleri ve adları şöyledir:

İzmir Türk Devletleri Topluluğu Şefi Celal VURAL, Gaziantep Üniversitesi T.M.D.K. Öğretim Görevlisi Savaş EKİCİ, Ege Üniversitesi T.M.D.K. T.H.M. bölüm başkanı G. Erdener KAYA, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Aydın ATALAY

Görüşme Tarihi : 18 Nisan 2003

Görüşme Yeri : İzmir

Görüşmeci : Zafer Işıldar

Görüşülen : Celal Vural

Görüşme Konusu : Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi

Adım Zafer Işıldar; Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim. Bu görüşmede amacım, bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek, kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim, yöntem ve tekniklerinin nasıl olacağını ortaya koymaktır. Hem bir bağlama eğitimcisi hem de bağlamayı yakından tanıyan ve bu alanda besteleme ve metot yazma çalışmalarını bulunan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Teşekkür ederim.

Z. Işıldar : Bağlama eğitimi dersini gerçekleştirirken kullandığınız yöntem-teknikleri belirtiniz.

C. Vural : Bağlama eğitimi dersinde bir çok güçlüklerle karşılaştım. Şöyle sıralayabilirim:

-Kullanabileceğim ortak terimler,

-Bağlama çalgısına göre yazılmış eser,

-Konservatuarda görev yaptığım için yetişmiş elemanın ihtiyacını karşılayabilecek kapsamlı ve çağdaş bir metot. Zaten metot deyince de, sanırım başka söze gerek yok. Kısaca mesleğimin ilk yıllarında böyle bir metodun eksikliklerini çok hissettim, hatta diğer öğretim elemanları arkadaşlarımızla birlikte bu ihtiyacı hissettik.

Daha sonraki yıllarda edindiğim tecrübeyle birlikte bu birikim bende oluştu, fakat az önce de bahsettim en büyük eksiklik standart, en azından kullanabileceğimiz

ortak terimler Buna ilaveten Şu çok önemli konuya değinmeden geçemeyeceğim Mızrap, tavrı, siz adına ne dersiniz deyin, eğer sağ el notaya alınamaz ise, ne tavrı meselesi hallolur ne de aędaŐ bir metot. Örneğin, Zeybek veya Silifke tavrı. Ben bunun metotta ancak adını görebiliyorum, alınabilir Őeklini nasıl gösterebilirim, tabii ki notaya alınmıŐ Şekli ile, yoksa bu tavrı alabilen bir ustaya ihtiyaç duyarım; bu da usta-ıracak ilişkisinden kurtulamayacağız anlamına gelir. Sevindirici bir gelişme ise; son zamanlarda bu konuyla ilgili olumlu geliŐmeler görmemiz mümkündür.

Bağlama ğretimi dersinde diğer bir sıkıntım ise türkünün notaları var, ama bağlama çalgısına göre yazılım söz konusu. İkiyi birbirinden çok farklı Őeyler, türkünün sözüne göre yazılmış eserler çoğunlukta, halbuki zaman zaman bağlama metotlarında gördüğümüz gibi geleneksel tavra göre yazılım çok az. Yine diğer bir sorunumuz yöntem ve teknikler, bu konuda da bir standartlaŐmaya gidilmelidir. Ahmet Hoca böyle yapıyor, Kemal bey bunu kabul edilmez buluyor, bu stat en iyisini bilir gibi örneklerle bağlama eğitimimiz içinden çıkılması zor bir hal alıyor. Zamanla, kendi açımdan (15 yıl) bu problemi çözmeye çalıŐtım. Her yörenin ve tavrının tekniğini sağ ele ve sol ele aktardım. Bu konuda bana ismini saygıyla andığım Sayın Talip zkan Hocam çok yardımcı oldular. Bunları Şöyle sıralayabilirim:

-Bağlama ve tezene tutuŐu

-Bağlama sapı üzerindeki geçiŐler, ben buna parmak tekniği (parmak numaralandırması) diyorum.

Benim için acelite [agalita] (abukluk, kıvraklık, çeviklik) ok önemlidir. Bu yüzden etütlere çok önem veriyorum.

-Takip ettiğim dersin artarak yükselen bir seyri vardır, yani kolaydan zora diyebiliriz. Kazandırılacak tekniğe göre eser ve bilgi sıralaması da diyebiliriz, zira ğrenci ileride notalarla baŐ baŐ kalınca hiç zorluk ekmeyeceğinden eminim.

-Bağlama eğitimi dersinde veya bağlama metodunda kullanacağımız özel işaretler ve terimler herkesin kullanabileceği, herkesin anlayabileceği bir sisteme oturtulmalıdır. Bu konuda otoriteler bir araya gelerek ortak çizgi yakalanmalıdır.

-Teknik güçlüklerin aÇılması için de öğrenciye uygulamalı alıştırmalar yaptırıyorum. Bu konuda bol bol konuyla ilgili etüt çalışmaları veriyorum.

Z. Işıldar : Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir? Ayrıca, bağlama eğitiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?

C. Vural : Gerçekte metotlar piyasaya yönelik ve ekonomik kaygıyla hazırlandıkları için bunları kullanabilmemiz mümkün olmuyor. Zaten Konservatuvarımıza gelen öğrenciler sınav kazanmış öğrencilerdir. Piyasadaki Temel Bağlama Metotları adı altındaki bu kitaplar (bunların çoğuna metot bile diyemiyorum), bizim ihtiyaçlarımızı karşılar düzeyde değiller. Eğer araştırarak olursanız Türkiye'deki bütün Türk Müziği Devlet Konservatuvarları'nın Türk Halk Müziği Bölümlerinde, öğretim elemanının kendisinin hazırlamış olduğu metot ya da ders notlarını görmemiz mümkündür, hiçbir öğretim elemanı piyasadaki metotlara rağbet etmez, zaten bu metotlar seviyemizin çok çok altındadır. Belki öğretmen yetiştiren kurumlarda bu kitapların bir kısmı kullanılıyor olabilir. Bana sorarsanız, ki soruyorsunuz, ben de kendi ders notlarımı kullanmaktayım. Hatta hazırlamakta olduğum bu konuyla ilgili bir çalışmam sürüyor. Burada kaynaklarda şimdiye kadar hiç karşılaşmadığım, ismini "son parmak" olarak adlandırdığım bir de teknik geliştirdim.

Piyasadaki, bağlama için yazılmış bu kitaplardan elbette haberim var ama olumsuz eleştiriler yapıyorum, diğer birlikte çalıştığım öğretim elemanı arkadaşlarım da olumsuz yönde eleştiriyorlar, böyle olmakla birlikte bilimsel, çağdaş metot yolunda güzel çalışmalar da yapılmıyor değil. Örneğin Savaş Ekici'nin , Hakan Akmaz'ın ve Kemal Zülal'in konuyla ilgili çalışmalarını beğeniyle takip ediyorum. Bu sevindirici gelişmelerin, Türk Müziği Konservatuvarı açıldıktan sonraki dönemlere rastlaması doğru yolda olduğumuzu göstermektedir. Zaten bu okullu kesimden böyle bir beklenti de vardı, hizmetlerinden dolayı kendilerini tebrik ediyorum, muhakkak benim çalışmam da bu konudaki bir eksikliği tamamlayacaktır. Artık çok eski metotlardan bahsetmek bile istemiyorum. Piyasada bulunan bu metotların çoğunda sistem yok, ettüt yok, parmak numaralandırması yok, sağ el çalışması yok, pozisyon çalışması yok, sol el başparmak kullanımı yok, belirli bir sıra takip edilmemiş, kısacası bunlar metot değil, eser kaynakları olabilir.

Z. Işıldar : Bağlama eğitiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız, önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?

C. Vural : Bu sorunuzun karşısına yine aynı problemler çıkıyor, yani çağdaş bir metot. Ancak buna ulaşıldıktan sonra bağlama eğitimi gelişerek devam edecektir. Bunun için özellikle konservatuar öğretim elemanlarından oluşacak bir kurul(konservatuar dışında usta öğretici, sanatçı, öğretmen vb.) bu konuda seminer mi yapar, iş birliği mi yapar, toplantılar mı düzenler, birlikteliği sağlayacak komisyon mu kurarlar bilemiyorum ama; bu konunun uzmanları ortak bir çalışma yaparak ilk adımı atmaları gerekir. Bunu bizim yapmamız gerekir. Böyle bir eser ortaya çıktıktan sonra kullanılmaya başlanacak ve kullanıldıkça eksikler bizden sonrakiler tarafından tamamlanacaktır, ama önce bir yerden başlamamız gerekiyor. Üzülerek söyleyebilirim, kimseyi suçlamak istemiyorum, fakat bu konunun uzmanlarını bir araya getirmek oldukça zor, belki bu görevi bir üniversite üstlenebilir.

Z. Işıldar : Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi programının öz değerlendirmesini yapar mısınız?

C. Vural : Türk Müziği Devlet Konservatuarı T.H.M. Bölümü'nün bağlama eğitimine ait programını beğeniyorum. Birinci sınıftan itibaren belirli bir süreç içerisinde öğrenciye katkıları ortadadır. Bağlama eğitimine ayrılan süre de yeterlidir. Zaten burada öğretim elemanının ön plana çıkması gerekiyor, öyle de oluyor. Eğer öğretici, öğrenci ve fiziki koşullarda bir problem varsa, bu program istediğiniz kadar iyi olsun verim alamazsınız. Ancak program geliştirmek de gerekiyor. Zamanla mevcut program yetersiz ve kullanılamaz hale gelebilir, anlayışlar ve yaklaşımlar değişir, bağlama çalgısı ve eserler gelişir. Buna paralel olarak programın da gelişerek değişmesi gerekir. Tekrar etmemde yarar var sanıyorum. Şu an kullandığımız müfredat programını beğeniyorum. Çünkü bir yöreyle, bir enstrümanla, bir tavırla, bir düzenle sınırlandırılmamış; bununla birlikte eğitim ve öğretimin bütün dönemlerine yayılarak bu saydığım konuları içermektedir.

Görüşme Tarihi : 20 Ağustos 2003

Görüşme Yeri : Gaziantep

Görüşmeci : Zafer Işıldar

Görüşülen : Savaş Ekici

Görüşme Konusu : Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi

Adım Zafer Işıldar; Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim. Bu görüşmede amacım, bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek, kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim, yöntem ve tekniklerinin nasıl olacağını ortaya koymaktır. Hem bir bağlama eğitimcisi hem de bağlamayı yakından tanıyan ve bu alanda besteleme ve metot yazma çalışmaları bulunan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Teşekkür ederim.

Z. Işıldar : Bağlama eğitimi dersini gerçekleştirirken kullandığınız yöntem-teknikleri belirtiniz.

S. Ekici : Gösteri ve düz anlatım yöntemleri kullanılmaktadır. Dersin işlenişi sırasında öğrenciye her dönem işlenecek konu anlatılmaktadır. Kitaptan haftalık ev ödevleri verilerek, her ders gelen ödevler derste dinlenerek, sağ ve sol el teknikleri kontrol edilerek, gözlenecek ve varsa derste yanlışlar düzeltilerek doğrusu birlikte çalışılmaktadır. Her ders biraz daha konu ile ilgili detaylara inilerek, adım adım öğrenim sağlanmaktadır. Bunun ile birlikte, nazari derslerde öğrenilen bilgiler bu derste pekiştirilerek genel anlamda Türk Halk Müziği eğitimi verilmektedir.

Özellikle yöresel tavırların öğretiminde kaset, video, bant gösterim ve dinletileri yapılmaktadır. Çünkü bağlama eğitimini iki aşamada düşünmek mümkündür. 1. aşamada çalgı ile notayı anında okuma veya deşifre, 2. aşama ise bağlama ile çalınması gereken repertuarın ve yöresel tavırların çalışılmasıdır. Yöresel tavırların yerleşmesinde veya anlatımında her ne kadar nasıl çalınması gerektiği notaya aktarılsa bile, bana göre, yöresel tavırların nota ile veya söz ile anlatılabilen bölümü en fazla %70 dir. Fakat asıl önemli kısım ise geriye kalan %30 luk bölümdür. Onu ise ne nota ile ne de söz ile anlatmak mümkün değildir. Onu ancak hoca örnekleyerek veya yörenin en iyi mahalli sanatçıları dinleterek verebilir.

Bağlama eğitiminde ilk iki dönem en çok üzerinde durduğum konu:

- Çalgının doğru tutulması,
- Tezenenin doğru tutulması,
- Çalgıdan doğru ve temiz ses çıkartma,
- Sağ ve sol elin koordinasyonu(Birlikte ve dengeli çalışması).

Yukarıda belirtilen konular ilk dersten itibaren anlatılarak ve her derste göz önünde tutularak gözlemlenmektedir. Yapılan yanlışlar karşısında uyarılarda bulunularak bu yanlışların çalgıda ne tür aksaklıklara sebep olacağı vurgulanmaktadır. Bu hedeflere ulaşmak için çeşitli etütler öğrencilere ödev olarak verilmekte ve bir sonraki derste verilen ödevler kontrol edilmektedir. Yanlışlıklar bu sırada düzeltilmektedir. (Yalnız ödev verilirken öğrenciye deşifre yapılmamakta, deşifre tamamen öğrenciye bırakılmaktadır. Böylece çok kısa bir zamanda çalgı ile nota okuma problemi kalmamaktadır.)

Bu aşamadan sonra (yani çalgı ile nota okuma problemi kalktıktan sonra) yöresel tavırlara geçilmektedir. Yöresel tavırlarda belirli bir tezene kalıbı oluşturulabilen tavırlar (Zeybek, Konya, Silifke ve Teke yöresi) ve tezene vuruşları derste öğrencilere anlatılmaktadır ve çalınması gereken şekli ile notası yazılmış bir şekilde öğrenciye verilmektedir.(Bu notalar metodumda da zaten bulunmaktadır)

Z. Işıldar : Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir? Ayrıca, bağlama eğitiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?

S. Ekici : Keşke metotlar olabilseydi.Bağlama eğitimi dersinde kendi yazmış olduğum ve 2000 yılında Gaziantep Üniversitesi tarafından yayınlanan “Bağlama İçin Etütler ve Tezene Çalışmaları” metodu kullanıyoruz.

Z. Işıldar : Bağlama eğitiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız,önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?

S. Ekici : 2.ve 3. sorunuza cevap; “Bağlama Metodu Çalışmalarında Yapılan Yanlışlıklar ve Öneriler”, Müzikte 2000 Sempozyumu, Kültür Bakanlığı Yayınları 2575, Yayınlar Dairesi Başkanlığı Sanat-Müzik Eserleri Dizisi 310-11, s.88, Neyir Mat.,Ankara, 2001. eserde yayınlanan Sempozyumda sunduğum bildirimim bir bölümünü olduğu gibi söylüyorum.

Bağlama eğitim ve öğretimi ile ilgili metot çalışmaları bulunmaktadır. Fakat bu çalışmaların büyük bir çoğunluğu, usta-çırak ilişkisi içerisinde kendisini yetiştirmiş kişiler tarafından yapıldığından, bilimden daha çok ticari veya ekonomik endişeler ön planda tutulmuştur. Metot adı altındaki bu çalışmalar incelendiğinde, ciddi yaklaşımlar da olmakla birlikte, büyük bir çoğunluğu türkü kitabı olmaktan öteye gidememiştir. Kaynakçası veya bibliyografyası olmayan birçok metot çalışmasını görmek mümkündür. Bunun sonucu olarak da, birçok ezginin notası yanlış yazılmış, anlatımlar ve kavramlar birbirine karışmış, bağlamayı ve notayı yeni gören öğrencilere metodun 4. veya 5. sayfasında türkü öğretilmeye çalışılmıştır. Konu ile ilgili kaynaklar görülmeden, araştırma ve inceleme yapılmadan hazırlanmış olan bu çalışmalar, ancak piyasadaki belirli bir çevreye hitap etmektedir. Bu tür çalışmaların Üniversite çatısı altında eğitim ve öğretim yapan müzik okullarında ders kitabı olarak kullanılması, ancak zaman kaybına neden olacaktır.

Bu çalışmaların büyük bir çoğunluğunda amaç yeterince belirgin değildir. Metodun bir konuyu öğretebilmek için izlenmesi ve takip edilmesi gereken bir sistem veya yol olduğuna inanıyoruz. Öğretici, konu ile ilgili metodu veya metotları uygular, öğrenci o metotlardan çalışarak konuyu öğrenir. Böylece metot, öğreticinin rehberi, öğrencinin ise çalışabileceği bir kaynak olur. Öğrencinin metodu alıp okuyarak bağlama çalmayı öğrenmesi beklentisini de yeterince doğru bulmuyoruz.

Bazı metotlarda ise sadece eser (türkü) öğretmeye yönelik amaçlar edinilmiştir. Oysa bağlama eğitiminde, ilk aşamada halk ezgilerinin birer araç olarak kullanılmasının daha doğru olacağına inanıyoruz. Bu tür çalışmalarda; "Nota bilen öğrencilere mi yoksa bilmeyenlere mi hitap edildiği veya ilk önce nota mı öğretiliyor bağlama mı? Yoksa her ikisi paralel mi öğretiliyor?" yeterince açık değildir. Ayrıca her notanın altına notanın adının yazılması da izahı zor bir uygulamadır.

Bir çalgının öğretimindeki en önemli konulardan birisi de çalgının doğru tutulmasıdır. Bunun için bağlamanın öğretiminde de; bağlamanın ve tezenenin nasıl tutulacağı veya tarif edilen şekilde tutulmazsa ne tür aksaklıkların olacağı, nedenleri ile birlikte açık ve anlaşılır bir dille anlatılmalıdır. Konunun pekiştirilmesi için gerekirse fotoğraf ve çizimlerden de faydalanılmalıdır. Fakat yapılan metot çalışmalarının büyük bir çoğunluğunda bu en önemli konu yüzeysel olarak geçiştirilmiştir. Konunun anlatımı fotoğraf veya çizimler ile yapılmıştır fakat, fotoğraf ve çizimlerin büyük bir çoğundan hiçbir şey anlaşılmadığı gibi, bazıları da doğru yerine yanlış örnek teşkil edecek türdedir.

Metot çalışmalarda yapılan diğer bir hata da; öğretime başlanırken tezene vuruşlarının standart bir şekilde olmayışıdır. Bir tartımdaki tezene vuruşu aynı kitabın başka bir sayfasında daha farklı da gösterilebilmektedir. Ayrıca tartımlar öğretilmeye çalışılırken yazılan "Tam, Ta, Ta, Ta,...." gibi terimler ancak nota bilen insanlara bir anlam ifade etmektedir. Nota bilmeyen insanlar ise, bu terimleri veya kelimeleri anlatılmak istenenden çok daha değişik şekillerde okuyabilmekte ve anlayabilmektedirler.

Bu çalışmalarda netleşmeyen diğer bir konu da; çalışmanın hangi ebatta bağlamaya göre yapıldığıdır. 39-43 tekne bir bağlamanın öğretimi ve icrası ile daha küçüğü veya daha büyüğü arasında, özellikle sol el parmak numaralarında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle metotta hangi ebattaki bağlamanın esas alındığı mutlaka belirtilmelidir. Öğretilecek konular mutlaka belirli bir sıra içerisinde ve basitten zora doğru verilmeli, hangi konunun hangisinden sonra öğretileceğinin planları çok iyi yapılmalıdır.

Bilindiği gibi, halk ezgileri notaya alınırken söze göre yazılmış, fakat çalgının çalabileceği yazım şekline ise fazla dikkat edilmemiştir. Bu nedenle metot hazırlanırken

özellikle yöresel tavır özelliği gösteren türkü ve ezgiler, bağlamadaki tezene vuruşlarına göre yeniden yazılmalıdır.

Görüldüğü gibi, konu ile ilgili özellikle müzik okullarında ders kitabı olarak kullanılabilir, bilimsel bir anlayışla hazırlanmış olan metot çalışmalarına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu konuda özellikle üniversitelerde çalgı eğitimi veren ders hocalarına görev düşmektedir.

Yapılan bu hataların sayısını daha da artırmak veya bunların çözümlerini daha değişik şekillerde de ifade etmek mümkündür. Fakat yukarıda genel olarak bahsettiğimiz konulara dikkat edilerek ve ticari endişeden daha çok bilimsel bir anlayışla hazırlanacak olan metotların, eğitimdeki bu önemli açığı daha da kapatacağına inanıyoruz. Dileğimiz her halk çalgısı için bu anlayışla hazırlanacak olan metotların artmasıdır.

Z. İşıldar: Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi programının öz değerlendirmesini yapar mısınız?

S. Ekici : Uygulamakta olduğumuz program, Türk Halk Müziği ve Bağlama'nın özellikleri göz önünde bulundurularak hazırlanmış bir programdır. Halen Gaziantep Üniversitesi T.M.D.K.' da üç bölüm bulunmaktadır ve bu bölümlerin amacına yönelik olarak hazırlanmış üç ayrı bağlama eğitim programı bulunmakta ve uygulanmaktadır.1-Temel Bilimler Bölümü: Bu bölümde bağlama düzenlerinin hepsi öğretiliyor.2-Ses Eğitimi Bölümü: Bu bölümde bozuk düzen ve kara düzen öğretiliyor.3-Halk Oyunları Bölümü:Bu bölümde ise bozuk düzen,kara düzen öğretiliyor.Gerek bağlama eğitimi programları ile ilgili gerekse Türk Müziği Devlet Konservatuarlarının bu günkü durumu ve nasıl olması gerektiği konusundaki düşüncelerimi ve bağlama eğitimi program modeli örneklerini; "Türk Müziği Eğitiminde 2. Adım", (Sempozyum Bildirisi) Müziksel Gelişmemizin Değerlendirilmesi Sempozyumu, İstanbul, 2-3 Mayıs 2002 tarihinde İstanbul'da düzenlenen sempozyumda da sundum fakat daha yayınlanmadı ama bu program modelini bazı aksaklıklar olmasına rağmen beğeniyorum.Şu anki ihtiyacı karşılar düzeydedir.Bahsettiğim sempozyumda bu program modellerini görmemiz mümkündür.

Görüşme Tarihi : 4 Temmuz 2003

Görüşme Yeri : Ege Üniversitesi T.M.D.K. İzmir

Görüşmeci : Zafer Işıldar

Görüşülen : Gazi Erdener Kaya

Görüşme Konusu : Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi

Adım Zafer Işıldar; Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim. Bu görüşmede amacım, bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek, kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim, yöntem ve tekniklerinin nasıl olacağını ortaya koymaktır. Hem bir bağlama eğitimcisi hem de bağlamayı yakından tanıyan ve bu alanda besteleme ve metot yazma çalışmaları bulunan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Teşekkür ederim.

Z. Işıldar : Bağlama eğitimini gerçekleştirirken kullandığınız yöntem ve teknikleri söyleyebilir misiniz.?

G.E.Kaya : Bu sorunuzu çok üst düzeyde yanıtlamak isterdim ancak çalışmanızda görmüş olduğum sorular temel bağlama öğretimiyle ilgili ve Konservatuar seviyesinin altında bir öğretim anlayışıyla hazırlanmış gibi ,bunu şöyle de diyebiliriz; Görev yapmış olduğum T.M.D.Konservatuarının tüm bölümlerindeki bağlama eğitim ve öğretimi, diğer kurum ve kuruluşların yani öğretmen yetiştiren ve gayri resmi yerlerde yapılmaya çalışılan eğitimin çok üzerinde, kıyaslama yapılamayacak kadar farklı olduğunu söyleyebilirim. Sorunuzun yakın cevabına gelince benim hazırlamakta olduğum şu çalışmamda (çalışmasını gösterdi) bütün kullandığım teknikler mevcuttur.

-Sağ sol el etütleri

-Tezene vuruşları(tavır)

-Acelite

-Parmak Numaraları

Ayrıca Őu çalıřmamda (diđer çalıřmasının műsveddesini gűsterdi.) tűm tavrıları içeren tűrkűler var,buna da kaynak diyebiliriz. Yakın zamanda piyasada bulabilirsiniz. Benim űđrencilerim bunları kullanıyor. Őyle teknikler var ki, pozisyon geçiřleri 1. 2. 3. 4. 5. 6. gibi, sađ el ve sol elin ritmik uyumu, tezenenin (tavrın) ritmik Őeması, yűrelerin ve tavrılarının muhakkak űnem sırasına gűre aktarımı. Yani bađlamanın tutuřundan bařlayan, sol bilek, sađ bilek, bađlamayı vűcuda oturtma, uzun veya kısa oluřunun getirdiđi ayrı tutuř ve alıř teknikleri, daha sayabileceđim birçok kaynaklarda gűzűkmeyen teknikler var.

Z. Işıldar : Uygulamakta olduğunuz bağlama dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir? Ayrıca bağlama eğitiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?

G.E. Kaya : Bu konuyu biraz açmak istiyorum. T.M.D.K. bűlűmleri Temel Bilimler, Ses Eđitimi Bűlűmű, Tűrk Halk Oyunları Bűlűmű, algı Yapımı Bűlűmű olarak 4 bűlűmden oluřmakta ve her bűlűmde 1 yıl hazırlık okutulmaktadır. Tűm bu bahsettiđim bűlűmlerde bađlama űđretimi en ince tekniklerine kadar tűm detaylarıyla gűsterilir. Benim burada bahsetmek istediđim de zaten bu. Bu eđitim- űđretime cevap verecek bir metot yoktur. Yetiřmiř űđrenciyi biz bir daha sıralamaya sokuyoruz, onları her yűnűyle çok iyi űđretim elemanlarımızla birebir ders yaptırıyoruz.. 5 yıl sűreyle acaba hangi metot bu ihtiyaı karřılar dűzeydedir. Ama piyasada beđerendiđiniz, bilimsel bulduđunuz metot var mı dersiniz,temel bađlama metodu olarak Sabri Yener ve Nevzat Altuđ diyebilirim, ama bizim ihtiyaımıza cevap vermezler. İrfan Kurt ilk defa bu tarzda, tezeneye ilgili bir metot ıkarıttı. Bunların geliřtirilmesi gerekir. Ben derslerimde tamamen kendi hazırlamıř olduđum ders notlarını kullanıyorum ve çođu arkadařım da bu notlardan yararlanıyor.

Z. Işıldar : Bağlama eğitiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız, önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?

G.E.Kaya: Evet, bu konuda çok söyleyebileceğim şey olduğu kadar çok da çalışmalarım var. İlk önce şöyle bir projem var. Ben bağlama öğrencilerine ilk önce kur sınavına tabi tutmak istiyorum. Yani seviyesi belirlenecek ve öğrenci grubu sınıfına giderken 4. veya 7. kurdan başlayacak. Tabii her kurun bir seviyesi olacak. Çalışmalarına gelince biraz önce de gösterdiğim gibi bu üç çalışma henüz tamamlanmadı ama en kısa zamanda bu eser kitap haline gelecek. Metot diyemiyorum çünkü metotlaşma bir süreçtir, pedagojiden de anlamak gerekir. Ben bağlama eğitimine yenilikler getirdiğime inanıyorum. Eğitimde yapılan gelişmeleri çalışmalarında görmemiz mümkündür. Önerim ne olabilir; önce bağlama metodu bulmam gerekir ama maalesef böyle bir çalışmaya rastlamadım. Az önce bahsettiğim iki metot var. Onlar da temel nitelikte olanlar. Bağlama metodu çağdaş olmalı, bilimsel olmalı, pedagog olarak hitap edebilmeli; üst seviyede hitap edebilmeli, yöre özelliklerini, tavırlarıyla beraber sıra takibi yapabilmeli, özel işaretlerde ulusal birliktelik sağlanmalı. Örneğin ben bunu öğrencilerimde denedim. Yaklaşık 10 öğrencinin önüne kendim numaralandırdığım ve işaretlendirdiğim eserleri koyunca onu birden, hiç falsosuz tek bir sesmiş gibi çaldıklarını gördüm.

Z. Işıldar: Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi programının öz değerlendirmesini yapar mısınız?

G.E. Kaya : Ege Üniversitesi T.M.D.K. Temel Bilimler, Ses Eğitimi, Türk Halk Oyunları, Çalgı Yapımı olmak üzere 4 bölüm bulunmaktadır. Bu bölümlerin hazırlık sınıflarıyla beraber 5 yıl öğrenim süresi vardır. Bu süreye dağılımın yeterli olduğunu düşünüyorum, tabii bağlama dersine ayrılan süre açısından. Eğer eğitim programını inceleyecek olursanız orada her bölüm ver her dönemde bağlama dersinin olduğunu ve sürenin de yeterli olduğunu göreceksiniz. Y.Ö.K. bize ders içeriği değil dönem olarak ders isimlerini gönderir. Derslerde ne işleyeceğimize biz kendimiz karar veririz. Az önce bahsettiğim kur meselesini herhalde şimdi daha iyi anlayacaksınız. Tamamen

programını uygun ve yeterli buluyorum, belki daha iyi olabilir, geliştirilebilir. Öğrencilerimizle bağlama dersini toplu olarak yapmıyorum. Mümkün olduğu kadar bireysel ders yapmaya çalışıyorum ama takdir edersiniz ki öğrenci sayısı ve derslik söz konusu olunca zaman zaman iki-üç-bazen de dört kişi olabiliyor.

Görüşme Tarihi : 14 Temmuz 2003

Görüşme Yeri : U.Ü. E.F.G.S. Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Görüşmeci : Zafer Işıldar

Görüşülen : Aydın Atalay

Görüşme Konusu : Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi

Adım Zafer Işıldar; Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim. Bu görüşmede amacım, Bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek, kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim,yöntem ve tekniklerin nasıl olacağını ortaya koymaktır. Hem bir bağlama eğitimcisi hem de bağlamayı yakından tanıyan ve bu alanda besteleme ve metot yazma çalışmaları bulunan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Z. Işıldar : Bağlama eğitimi gerçekleştirirken kullandığınız yöntem ve teknikleri söyleyebilir misiniz.?

A. Atalay : Bağlama eğitimi dersinde, çalgı eğitiminin gerekleri doğrultusunda hareket etme sorumluluğunu taşıdığıma inanıyorum. Gönül isterdi ki bağlama çalgısı, diğer çalgılarla aynı şartlarda eğitim ve öğretim programlarının içerisinde yer alsın. Bağlama derslerimde belirli kural ve kaideler içerisinde hareket etmem maalesef süre engeline takılıyor.

Derslerimde gerçekleştirdiğim bağlama öğretimini şu başlıklar altında toplayabilirim.

- a) Bağlamaya hakimiyet, iyi bir tutuş, bağlamayla bütünleşme, sağ ve sol el serbestliği.
- b) Sap üzerinde nota yerlerinin belirlenmesi, bununla ilgili etüt çalışmaları.
- c) Tartımlar (tezene ile vuruş) bu etütler ile desteklenmeli.

Bu başlıkları verirken, öğrencilerin nota bildikleri, müziksel işitme, ritm yazma-okuma becerilerine sahip olduklarını yani temel müzik bilgilerine sahip oldukları unutulmamalıdır. Diğer dikkat edilmesi gereken bir husus ise, öğrencinin fiziki yapısına uygun bir edinme, öğrencinin yorulmasını, zorlanmasını önlediği gibi çalgı hakimiyetini de kolaylaştırır düşüncesindeyim. Bu konuda şunu unutmamak gerekir; muhakkak çalgı öğretimi bir disiplin içerisinde, bilgiler ve teknikler önceden belirlenecek kolaydan zora doğru bir sıra takip edilmelidir.

Z. Işıldar : Uygulamakta olduğunuz bağlama dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir? Ayrıca bağlama eğitiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?

A. Atalay : Bağlama çalgısı için bu güne kadar piyasaya sürülen metotların hemen hemen hepsini inceleme şansım oldu. Bir eğitimci olarak, üstelik mesleki alanım gereği olarak, bu konu beni ilgilendirdiği gibi kurumumu ve öğrencilerimi de ilgilendirmektedir. Ama hepimizin bildiği bir gerçek şu ki, bu konuda bütün çerçeveleri tamamlanmış bir çalışmaya ulaşmak gerçekten zor. Bağlama derslerimde eksikliğini duyduğum konuların başında bu problem geliyor ama elbette bu dersi kendi çabalarımla, kendi ders notlarımla, kendi yönlendirmelerimle yürütüyorum. Bu ders notlarını metot yerine kullandığımız düşünülürse, elbette metotta olması gereken yöntem ve teknikler bu ders notları aracılığıyla öğrencilere aktarılıyor diyebilirim. Kaynakların tarafımdan hazırlanmasının şu avantajı da var; derslerine girdiğim öğrencilerin düzeylerini biliyorum, bu nedenle farklı seviyede olan öğrencilerim için tekniği değiştirmeden farklı eser ve çalışma etütleri verebilme şansım da oluyor. Piyasadaki metotları derslerimde kullanmamamın sebepleri, tamamen bu metotları

beğenmememden kaynaklanmıyor, elbette işe yarar, bilimsel nitelikte çalışmalar var fakat bunlardan birine bağımlı kalmadan daha geniş ve özgürce eser seçebilme avantajına da sahip olabiliyorum.

Z. Işıldar : Bağlama eğitiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız, önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?

A. Atalay : Öncelikle Bağlama eğitimi diğer batı enstrümanlarının eğitiminden çok farklı olmaması gerekir, bu da şu demektir; toplu olarak bu çalgının eğitimi mümkün değildir yani tam anlamıyla mümkün gözükmüyor, bu çalgıya uyum sağlayan öğrenciler olmalı, seviyeler eşit olmalı, bireysel eğitim olmalı, dinamikleri ve yöntemi belirlenmeli, daha açık, Azerilerin yıllar önce yaptığı gibi, felsefesi belirlenmeli. Ancak bu sorunun yanıtını bağımsız olarak vermem gerekir ama ne yazık ki bizim bağlama eğitimi dersinde yaptığımız eğitimle kıyaslamak zorunda kalıyorum, yoksa bir eğitimci olarak bu çalgının eğitiminin bu koşullar içerisinde sağlıklı olamayacağını da söylemek istiyorum.

Z. Işıldar : Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi programının öz değerlendirmesini yapar mısınız?

A. Atalay : Şu an girmekte olduğum Türk Halk Müziği dersinin ana hatları belirlenmiş, amacına uygun bir şekilde işlenmesi için de bağlama öğretimi uygun görülmüştür. Bu yaklaşım çok güzel, hatta bu ders tam çizgilerle sınırlandırılmamış, tamamen öğretim elemanının esnek ve özgür davranmasına olanak sağlamaktadır. Olumsuz olarak söyleyebileceğim, zaman olarak çok kısıtlı bir süreye sahiptir . Program sekiz döneme yayılmalı ve ders saati azaltılmalıdır , böylelikle bağlama çalgısının öğrenme süresi uzun bir döneme yayılmalı, öğrenciler bu çalgıyla daha uzun süre birlikte olacağından öğrenme de daha sağlıklı gerçekleşecektir.Uygulamakta olduğum bu dersin programı,derse giren öğretim elemanının da katkılarını düşünürsek, olumlu diyebilirim.

2.3 Bağlama Öğretim Elemanlarına Yönelik Anketlerin Değerlendirilmesi

Tablo 2.3.1 Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Kurumlara Göre Dağılımları

Seçenekler	f
S.Ü.E.F	2
K.T.Ü.E.F	1
A.Ü.E.F	3
İ.Ü.E.F	2
U.Ü.E.F	2
G.Ü.E.F	2
D.E.Ü.B.E.F	1
Toplam	13

Tablo 2.3.1’de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretim elemanlarının üniversitelere göre dağılımları S.Ü.E.F 2, K.A.T.Ü.E, 1, A.Ü.E.F 3, İ.Ü.E.F 2, U.Ü.E.F 2, G.Ü.E.F 2, D.E.Ü.B.E.F 1 olarak tespit edilmiştir.

Bu bulgulara göre; ankete katılan Üniversitelerden frekansı en yüksek olan A.Ü.E.F si, en çok bağlama eğitimi dersi öğretim elemanı bulduran Üniversite olarak görülmektedir.

Tablo 2.3.2 Öğretim Elemanlarının Bitirmiş Oldukları En Son Programa Göre Dağılımları

Seçenekler	f
Lisans	10
Yüksek Lisans	0
Doktora	2
Sanatta Yeterlik	1
Toplam	13

Tablo 2.3.2’de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretim elemanlarının bitirmiş oldukları en son programa göre dağılımının; 10 Lisans, 2 Doktora, 1 Sanatta yeterlik programı olduğu, Yüksek Lisans programına dahil olan hiçbir Lisans mezunu öğretim elemanının olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre; Lisans mezunu öğretim elemanları önemli bir çoğunluğu teşkil etmektedir.

Tablo 2.3.3 Öğretim Elemanlarının Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı

Seçenekler	f
1-5 Yıl	0
5-10 Yıl	4
10-15 Yıl	5
15-20 Yıl	3
21 Yılden Çok	1
TOPLAM	13

Tablo 2.3.3’de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının hizmet yılları, 10-15 yıl, 5 kişi, 5-10 yıl, 4 kişi, 15-20 yıl, 3 kişi, 21 yıldan fazla olan 1 kişidir. 1-5 yıl arası hizmet vermiş öğretim elemanı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu bulgulara göre; T.H.M ve Bağlama Eğitimi dersi öğretim elemanı ve üyelerinin hizmet yıllarına bakıldığında, alanlarında tecrübeli oldukları görülmektedir.

Tablo 2.3.4 Öğretim Elemanlarının Kadrolarına Göre Dağılımları

Seçenekler	f
Profesör	0
Doçent	0
Yardımcı Doçent	2
Araştırma Görevlisi	0
Öğretim Görevlisi	9
Okutman	2
TOPLAM	13

Tablo 2.3.4’de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının kadrolarına göre dağılımları, 2 yardımcı doçent, 9 öğretim görevlisi, 2 okutmanın olduğu, profesör, doçent ve araştırma Görevlisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Bu bulgulara göre; ankete katılan öğretim elemanlarının çoğunluğunu öğretim görevlilerin oluşturmaktadır. T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersini gerçekleştiren öğretim üyelerinin az oluşu, bu alandaki akademik çalışmalar açısından da anlamlı görülmektedir.

2.4 Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Takip Ettikleri Metotlara İlişkin Görüşleri

Anket uygulanan öğretim elemanları, var olan metotlar yerine, kendi hazırlamış oldukları metotlaşmaya yönelik ders notlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının, T.H.M ve Bağlama Eğitimi dersini gerçekleştirirken var olan metotları kullanmamalarının sebepleri, bu metotların yetersizliği ile ilişkilendirilebilir.

Tablo 2.4.1 Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Takip Ettikleri Metotların Yeterliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f
Kısmen Yeterli	0
Büyük Ölçüde Yeterli	13
Tamamen Yeterli	0
Yetersiz	0
TOPLAM	13

Tablo 2.4.1’de görüldüğü gibi, öğretim elemanları bağlama eğitimi derslerinde kullandıkları ders notlarının büyük ölçüde yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; öğretim elemanlarının T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinde kendilerine ait metot veya metotlaşmaya yönelik ders notlarını kullandıkları, bunun dışında kalan çalışmalara yer verilmediği veya çok az yer verildiği görülmektedir.

Ankete katılan tüm öğretim elemanlarının sadece kendi çalışmalarını kullanıyor olmaları, ilgi çekici bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2.4.2 Kullanımda Olan Metotların Yeterliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

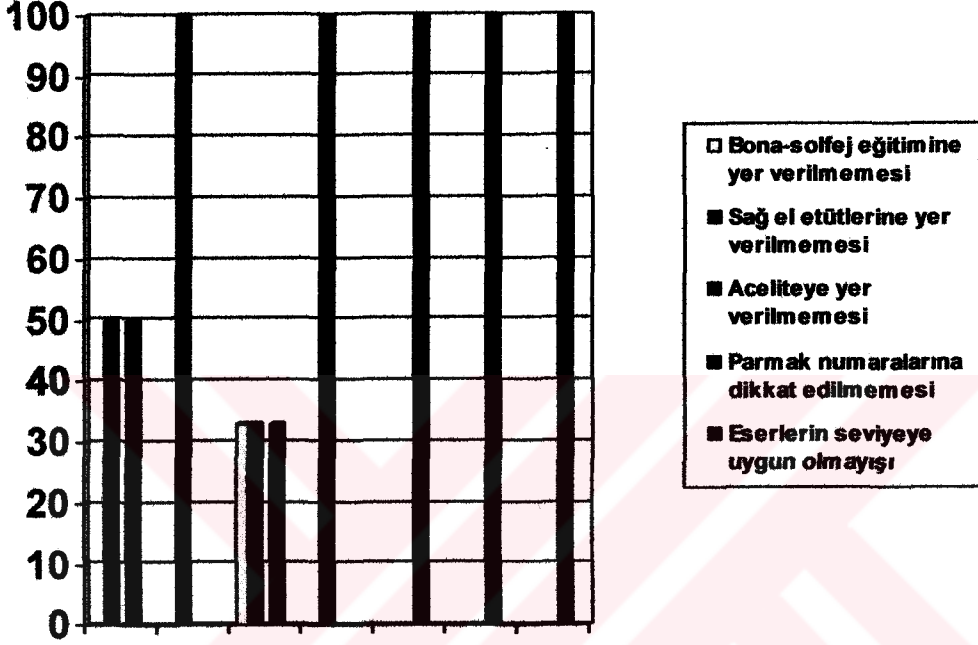
Seçenekler	f
Kısmen Yeterli	2
Büyük Ölçüde Yeterli	0
Tamamen Yeterli	0
Yetersiz	11
TOPLAM	13

Tablo 2.4.2’de görüldüğü gibi, 11 öğretim elemanı kullanılmakta olan metotları yetersiz, 2 öğretim elemanı ise kısmen yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; bağlama çalgısı için hazırlanmış metotların çalgı eğitimi bakımından yetersiz olduğu anlaşılmaktadır.

2.5 Öğretim Elemanlarının Kullanımda Olan Metotlardaki Yetersizliğe İlişkin Görüşleri

Grafik 1:

Grafik 1’de, anket uygulanan öğretim elemanları, kullanımda olan metotlardaki en önemli eksikliği, eserlerdeki parmak numaralandırılmasının sağlıklı bir şekilde gösterilmediği ve sağ el etütlerine yer verilmediği biçiminde ortaya koymuşlardır.

Bu bulgulara göre; sağ el (tezene) çalışmalarının ve sol el parmak numaralandırılmasının, kullanımda olan metotlarda büyük bir eksiklik olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıdaki grafikte de görüldüğü gibi, varolan metotlarda parmak numaralandırılması problemi yeşil sütunlardan anlaşılmaktadır.

Tablo 2.5.1 T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Takip Edilen Metotlardaki Eserlerde, Tavırla İlgili Bir Çalışmaya Yer Verilip Verilmediğın İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Seçenekler	f
Kısmen	12
Büyük Ölçüde	1
Tamamen	0
Hiç	0
TOPLAM	13

Tablo 2.5.1’de görüldüğü gibi, Öğretim Elemanlarının 12 si T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinde tavırla ilgili çalışmalara kısmen yer verdiklerini, bir öğretim elemanı ise büyük ölçüde yer verdiğini belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; anket uygulanan öğretim elemanlarının T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinde takip edilen metotlardaki tavırla ilgili çalışmalara, kısmen yer verdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 2.5.2 T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde “Çalarken Söyleme” Alışkanlığı Kazandıran Çalışmalara Ne Ölçüde Yer Verildiğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Seçenekler	f
Kısmen	11
Büyük Ölçüde	1
Tamamen	0
Hiç	1
TOPLAM	13

Tablo 2.5.2’de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretim elemanlarının tamamına yakını, T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinde “çalarak söylemeye” kısmen yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

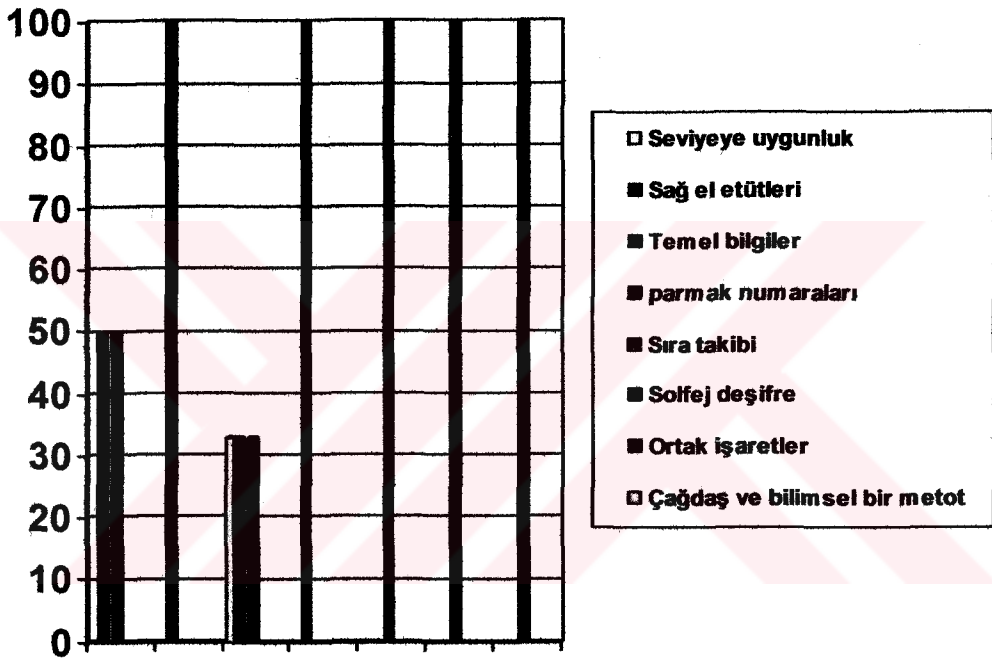
Bu bulgulara göre; T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersini gerçekleştiren öğretim elemanlarının “çalarak söyleme” ye önem vermemeleri, müzik öğretmeni yetiştiren

kurumlardaki öğretmen adaylarının bu konuda sıkıntı çekecekleri düşüncesiyle dikkat çekicidir.

2.6 Kapsamlı Bir Bağlama Metodunda Olması Gereken Öğelerin Neler Olduğuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Grafik 2:

Yukarıdaki grafikte görüldüğü gibi, ankete katılan tüm öğretim elemanları; bağlama metotlarında olması gereken öğelere ilişkin düşüncelerinde; “parmak numaralandırılması” ve “sağ-sol el” etütlerinin önemli bir öğe olduğunu belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; kapsamlı bir metotta var olması gereken en önemli öğelerin “sağ-sol el” etütleri ve “parmak numaralandırılması” olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2.6.1 Öğretim Elemanlarının Kendilerine Ait Bağlama Metotlarını Veya Çalışmalarını Gösteren Dağılım

Seçenekler	f
Var	2
Yok	3
Üzerinde Çalışıyorum	8
TOPLAM	13

Tablo 2.6.1’de görüldüğü gibi, T.H.M. ve Bağlama dersini yürüten öğretim elemanları’nın 2’si kendine ait bağlama metodunu kullandığını, 8 öğretim elemanı kendisine ait bir metot üzerinde çalıştığını, 3 öğretim elemanı ise, böyle bir çalışma içerisinde olmadıklarını belirtmişlerdir.

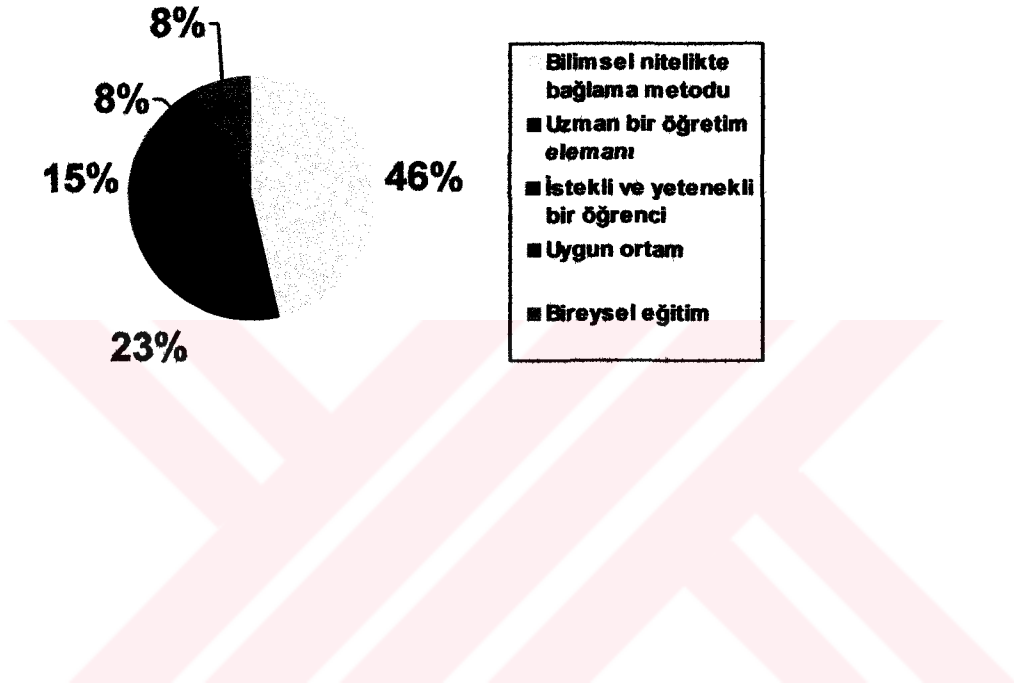
Bu bulgulara göre; öğretim elemanlarının çoğunluğunun metot yazmaya yönelik çalışmalarının bulunması, çalgı eğitimi açısından önemli bulunmaktadır.

2.7 Öğretim Elemanlarının Bilimsel Nitelikte Buldukları Metotlara İlişkin Görüşleri

Anket uygulanan üniversitelerdeki öğretim elemanlarının çoğu, bağlama eğitimi dersi için hazırlanmış metotları bilimsel nitelikte bulmadıklarını belirtmişlerdir. Anket uygulanan öğretim elemanlarının ikisi, kendi hazırlamış oldukları metotlar hariç kullanılmakta olan metotları nitelikli bulmamaktadırlar. Bu bulgulara göre; öğretim elemanlarının kullanılmakta olan metotların durumunun niteliksiz ve çalgı eğitimi bakımından yetersiz olduğu düşüncesi içerisinde oldukları düşünülmektedir. Nitelikli bulan öğretim elemanlarının, yeterli buldukları metotların kendilerine ait olması dikkat çekicidir.

2.8 T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinin Gerçekleştirilmesinde En Önemli Ögelerin Neler Olduğuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Grafik 3:

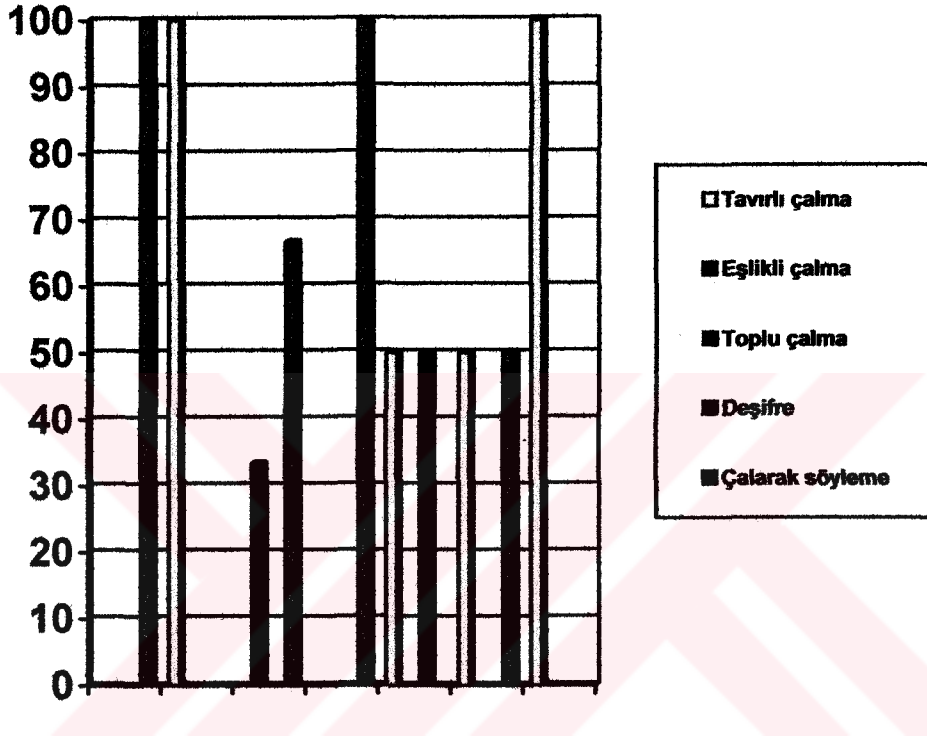

Grafik 3’de görüldüğü gibi, ankete katılan tüm öğretim elemanlarının T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinin gerçekleştirilmesinde en önemli ögelerin sırasıyla; bilimsel nitelikte bağlama metodu, uzman bir öğretim elemanı, istekli ve yetenekli öğrenci, uygun ortam ve bireysel eğitim olduğunu belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; akademik bir bağlama eğitimi dersinin gerçekleşmesinde, bilimsel nitelikte bir metodun ve uzman bir öğreticinin oluşu, kapsamlı bir eğitimin yapılabilmesine katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır.

2.9 T.H.H ve Bağlama Eğitimi Dersinde, Öncelikli Olarak Hangi Tekniklerden Yararlanıldığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Grafik 4:

Grafik 4’de görüldüğü gibi, “çalarak söyleme” ve “tavırlı çalma” tekniği, bağlama eğitimi açısından en önemli unsur olarak görülmektedir.

Bu bulgulara göre; T.H.M. ve bağlama eğitimi dersinde çalgı eğitiminin temel yapılarını “çalarak söyleme” ve “tavırlı çalma” tekniklerinin oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2.9.1 Öğretim Elemanlarının T.H.M ve Bağlama Eğitimi Dersinde Öğrencilerini Başarılı Bulup Bulmadıklarını Gösteren Dağılım

Seçenekler	f
Tamamen Başarılı	12
Kısmen Başarılı	1
Başarılı	0
Başarısız	0
TOPLAM	13

Tablo 2.9.1’de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretim elemanlarının tamamına yakını T.H.M. ve Bağlam Eğitimi dersinde öğrencilerini “tamamen başarılı” bulduklarını belirtmişlerdir. Bir öğretim elemanının ise, öğrencilerini “kısmen başarılı” olarak bulduğu görülmektedir.

Bu bulgulara göre; ankete katılan öğretim elemanlarının tümü, T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersinde öğrencilerini başarılı bulduklarını, dolayısıyla kapsamlı bir çalgı eğitiminin verildiğini, bu durumda öğrenci başarısına yansıdığı fikri içerisinde oldukları düşünülmektedir.

Bu bulgulara göre; öğrencilerin başarılı olmalarında en önemli faktörlerin , “uzman bir öğretici” ile “istekli öğrencinin” varlığının önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 2.10 T.H.M Ve Bağlama Eğitimi Programının Yeterliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Seçenekler	f
Kısmen	3
Büyük Ölçüde	0
Tamamen	0
Hiç	10
TOPLAM	13

Tablo 2.10'de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretim elemanlarının tamamına yakınının T.H.M. ve Bağlama Eğitimi programını yetersiz bulduğu tespit edilmiştir. Üç öğretim elemanı ise, bu programı “kısmen” beğendiklerini belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; T.H.M. ve Bağlama Eğitimi programının yeniden ele alınıp incelenmesi veya program geliştirilmesinin, çalgı eğitimi açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Tablo 2.10.1 T.H.M Ve Bağlama Eğitimi Dersine Ayrılan Sürenin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Seçenekler	f
Kısmen	2
Büyük Ölçüde	0
Tamamen	1
Hiç	10
TOPLAM	13

Tablo 2.10.1'de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretim elemanlarının 10'u T.H.M. ve Bağlama Eğitimi dersine ayrılan süreyi yetersiz bulduklarını, 2 öğretim elemanı “kısmen” yeterli bulduğunu, bir öğretim elemanı ise “tamamen” yeterli bulduğunu belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; ankete katılan öğretim elemanlarının tamamına yakınının, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilmekte olan T.H.M. ve Bağlam Eğitimi dersine ayrılan süreyi yeterli bulmadıkları anlaşılmaktadır. Bir öğretim elemanın, bu dersi süre açısından “tamamen” yeterli bulması dikkat çekicidir.

III. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesine ilişkin veri toplama amacıyla öğretim elemanlarına uygulanan anketlerden ve görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

Öğretim elemanlarının, kullanımda olan metotların yerine kendi hazırlamış oldukları “metotlaşmaya yönelik ders notları”nı kullandıkları biçiminde görüş bildirmeleri, mevcut olan metotların yetersizliği ile ilgili olduğunu doğrular niteliktedir. Bu görüşün tüm öğretim elemanları tarafından paylaşılması anlamlı ve dikkat çekici bulunmuştur.

Kullanımda olan metotların yetersizliğine ilişkin durumlardan en önemlileri; “sağ ve sol el” parmak numaralandırılmasının eksikliği, “tavır”la ilgili çalışmaların az oluşu, “bona ve solfej” eğitimi ile “agilita” yer verilmediği ve “eserlerin seviyeye uygun olmayışı”dır.

Öğretim elemanları, Türk Halk Müziği ve Bağlama Eğitimi dersinde “çalarken söyleme” alışkanlığı kazandıran çalışmalara ne ölçüde yer verildiğine ilişkin görüşlerini, “kısmen yer verilmesi gerektiği” biçiminde belirtmişlerdir. Bu durum, öğretim elemanlarının yöntem birliği içerisinde olduklarını göstermektedir.

Farklı çalgılara yönelik hazırlanmış metotları incelediğimizde (keman, piyano, gitar, viyolonsel, vb.), sözlü eserlere yer verilmediği görülmektedir. Amaç, çalgıyı öğrenmek ve öğretmek olduğu düşüncesiyle, “söylemenin” farklı bir eğitim içerisinde olduğu, çalarak ve aynı zamanda söyleyerek yapılan bir çalgı eğitiminin doğru olmadığı fikri, uzman öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler sonucu ortaya çıkmıştır. Anlaşılacağı üzere, çalgı eğitimi için hazırlanmış veya hazırlanacak metotlarda, sadece etütlere yer verilmesinin doğru olacağına inanılmaktadır.

Öğretim elemanlarının, kapsamlı bir bağlama metodunda olması gereken öğelerin neler olduğuna ilişkin görüşleri; birinci sırada “parmak numaraları”, ikinci sırada “sağ el etütleri”dir. Bu durum, kullanımda olan metotların yetersizliğine ilişkin görüşlerin sonucu ile örtüşmektedir.

Öğretim elemanları, Türk Halk Müziği ve Bağlama Eğitimi dersinin gerçekleşmesinde, en önemli öğelerin “bilimsel nitelikte bir bağlama metodu” ve “uzman bir öğretim elemanının gerekliliği”ni önemli bir durum olarak görmekteyiz. Bununla birlikte, “istekli ve yetenekli bir öğrenci”, “uygun ortam” ve “bireysel eğitim anlayışı”nın bağlama eğitimi için önemli olduğuna inanmaktadırlar.

Öğretim elemanları, Türk Halk Müziği ve Bağlama Eğitimi dersinde çalgı eğitiminin temel yapılarını “çalarak söyleme” ve “tavırlı çalma” tekniklerinin oluşturduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun, “çalarak söyleme” alışkanlığı kazandıran çalışmalara ne ölçüde yer verildiğine ilişkin görüşler ile örtüşmemesi dikkat çekicidir. Bununla birlikte “toplu çalma” tekniğine yer vermediklerini, dolayısıyla bu unsurun çalgı eğitimi açısından önemli olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının tamamına yakını, bağlama eğitimi dersinde öğrencilerini başarılı bulmaktadırlar. Başarının nedenlerini; öğrencilerin “istekli ve yetenekli olması”, “kişisel becerileri”nin olduğu ve “ders notlarının (metotların) elverişli olması” olarak açıklamaktadırlar.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki öğretim elemanları; kullandıkları ders notlarını, müzik öğretmeni adaylarına, meslekte kullanacakları biçimde düzenlediklerini ifade etmişlerdir.

Öğretim elemanlarının, Türk Halk Müziği ve Bağlama Eğitimi dersi öğretim programının, süre açısından yeterli olmadığı görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

İnceleme sonuçlarına göre, kullanımda olan bağlama metotlarının, uzman öğreticilerin yanı sıra, uzman olmayan kişiler tarafından hazırlanmış olduğu görülmektedir. Müzikle ilgisi olmayan kişilerin düzenlediği metotlar ile uzman öğretim elemanlarının hazırlanmış olduğu metotlar arasında farklılıklar görülmektedir.

Öğretim elemanları, kullanımda yer alan bağlama metotlarının ticari amaçla hazırlandığı görüşünde olduklarını belirtmişlerdir.

Yazılı metotlarda, öğrenmenin aşamalarının doğru basamaklandırılmadığı ve metotların çalgı tekniğine uygun yazılmadığı görülmektedir.

Yukarıdaki Sonuçlardan Aşağıdaki Öneriler Geliştirilmiştir:

Yazılacak yeni metotlarda; T.H.M'nin usul, tavır, ayak vb. temel kavramlarını içeren açıklamalara yer verilmelidir.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, bağlama eğitimine ayrılan süre arttırılmalıdır.

T.H.M. eserlerinin; derleme esnasında, sözlerden yola çıkarak notaya alınmasından dolayı, türkülerin çalgı eğitiminde kullanılacak biçimlerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Bağlama öğretimi için yazılacak yeni metotlar, uluslar arası düzeyde yazılmış çalgı metotlar ile ilgili ölçütler gözetilerek yazılmalıdır.

Bağlama öğretim programları yeniden değerlendirilmeli ve geliştirilmelidir.

Bağlama metotlarının hazırlanması ile ilgili ölçütler, bilimsel toplantılarda tartışılmalı, değerlendirilip sonuçlandırılmalıdır.

KAYNAKLAR

- AKKUŞ, Ramazan; "A.G.S.L. den Mezun Olan Öğrencilerin Öğrenci Giriş Davranışlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi", **I. Ulusal A.G.S.L. Bölümleri Sempozyumu**, U.Ü Yayınları, Bursa, 1996
- AKMAZ, Hakan; **Modern Bağlama Metodu, I, II, III**, İnkasina Ofset, Ankara, 2001
- ASAN, Veli; **Bağlama Metodu**, Kardeşler Matbaası, İzmir, 1976
- ALTUĞ, Nevzat; **Uygulamalı Temel Bağlama metodu, I,II,III**, Anadolu Matbaası, İzmir, 1999
- BAŞARAN, İ.Ethem; **Eğitime Giriş**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1987
- BOZ, Şevki; **Pratik Bağlama Metodu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1979
- Büyük Larousse**, Gelişim Yayınları, C.7,C.16, İstanbul, 1992
- EKİCİ, Savaş; "Bağlama Metodu Çalışmalarında Yapılan Yanlışlıklar ve Öneriler", **Müzikte 2000 Sempozyumu**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2001
- EKİCİ, Savaş; **Bağlama İçin Etütler ve Tezene Çalışmaları**, Gaziantep Üniversitesi Basımevi, Gaziantep, 2000
- ERDEN, Münire; Akman, Y.; **Eğitim Psikolojisi**, Feryal Matbaası, Ankara, 1996
- ERTÜRK, Selahattin; **Eğitimde Program Geliştirme**, Yelkentepe Yayınları, Ankara, 1975
- GÜNDAY, Ahmet; **Bağlama Metodu**, Anıt Matbaası, İzmir, 1979
- İPEK, Yılmaz; **Kendi Kendine Saz Öğretimi**, Üç el Matbaası, İzmir, 1982
- KARAHASAN, Temel Hakkı; **Çöğür Metodu**, Bestem Musiki Yayınları, İstanbul, 1998
- KAYA, Erdener Gazi, **Bağlama Metotlarının Karşılaştırmalı Sonuçları**, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, T.M.D.K., İzmir, 2001
- KURT, İrfan; **Bağlamada Düzen ve Pozisyonlar**, Pan Yayınları, İstanbul, 1989
- NARTÜRK, Veli; **Pratik Bağlama Metodu**, Neyir Matbaası, Ankara, 1983

- ÖZEL, Şinasi; **Bağlama Metodu**, Dağarcık Yayınları, Ankara, 1978
- SAÇAN, Ahmet; **Bağlama Metodu**, Çağdaş Matbaası, İzmir, 1998
- TAPTIK, Güray; **Bağlama Büyük Metot I,II,III**, Senem Matbaası, Ankara, 1977
- TEZCAN, Mahmut; **Eğitim Sosyolojisi**, Feryal Matbaası, Ankara, 1996
- TURA, Yalçın; “Müzikte Standardizasyon”, **T.H.M. de Çeşitli Görüşler**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998
- TURAN, Bahattin; **Yeni Bağlama metodu**, Bornava Can ofset, İzmir, 1993
- Uçan, Ali; **Müzik Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994
- ÜNALDI, Şevket; **Bağlama Metodu**, Yaren Yayınevi, İstanbul, 1966
- VARIŞ, Fatma; **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1998
- YASTIMAN, Şevki; **Sazdan Düzenler**, Şemsi Yastıman Saz evi Yayınları, İstanbul, 1975
- YEKTAŞ, Hüseyin; **Uygulamalı Bağlama Metodu**, Serdar Ofset, İzmir, 1994
- YENER, Sabri; **Bağlama öğretim metodu, I,II,III**, Kuzey Gazateciler Matbaası, Trabzon, 1987
- YOLCU, Enver; “Sanat Eğitimi” www.geocities.com. 2003

EKLER

EK-I
GÖRÜŞME FORMLARI

GÖRÜŞME FORMU-I

Adım Zafer Işıldar;Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim dalında yüksek lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “Bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim.Bu görüşmede amacım,Bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek, kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim, yöntem ve tekniklerin nasıl olacağını ortaya koymaktır. Hem bir bağlama eğitimcisi hem de bağlamayı yakından tanıyan ve bu alanda besteleme ve metot yazma çalışmaları bulunan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce yada sormak istediğiniz bir soru var mı? Teşekkür ederim.

- 1) Bağlama eğitimi dersini gerçekleştirirken kullandığınız yöntem-teknikleri belirtebilir misiniz?
- 2) Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir?Ayrıca bağlama eğitiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?
- 3) Bağlama eğitiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız, önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?
- 4) Uygulamakta olduğunuz bağlama eğitimi programının öz değerlendirmesini yapar mısınız?

GÖRÜŞME FORMU-II

Adım Zafer İşıldar;Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim dalında yüksek lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “Bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim. Bu görüşmede amacım, Bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek, kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim, yöntem ve tekniklerin nasıl olacağını ortaya koymaktır.Hem bir bağlama öğreticisi hem de bağlamayı yakından tanıyan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce yada sormak istediğiniz bir soru var mı? Teşekkür ederim.

- 1) Bağlama çalgısını öğretirken kullandığınız yöntem-teknikleri belirtebilir misiniz?
- 2) Bağlama çalgısını öğretirken takip ettiğiniz metotlar nelerdir?Ayrıca bağlama eğitiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?
- 3) Bağlama eğitiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız,önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?

EK-II

ANKET

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BAĞLAMA METOTLARININ ÇALGI EĞİTİMİ BAKIMINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

ANKET

ZAFER İŞILDAR

BURSA 2003

Sayın.....

Bu anket,“Bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans düzeyindeki bir araştırma için gerekli olan verilerin bir bölümünün elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Anketle toplanacak bilgiler, yalnız bu araştırma için kullanılacak, bu araştırmanın dışında başka bir amaçla kullanılmayacak ve anketi cevaplayanlarla ilgili her türlü kişisel bilgi gizli tutulacaktır.

Araştırmanın amacına ulaşmasında ve gerçek verilere dayandırılmasında, anketin içerdiği soruların içtenlikle ve eksiksiz olarak cevaplandırılması büyük önem taşımaktadır.

İlginiz, yardımlarınız ve katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Zafer İŞILDAR
Araştırmacı

İletişim Adresi:

Merkezefendi Mah. Gazi Sok.

Göksu Apt. B blok Kat:4 No:12

Manisa-45010

AÇIKLAMA

Bu anket, mzk ğretmeni yetiştiren kurumlarda “Bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi “konulu araştırmaya bilgi toplanması amacıyla hazırlanmıştır. Anket, bağlama dersini okutmakta olan ğretim elemanlarına uygulanacaktır.

Araştırmanın amacı; bağlama eğitimi dersinde okutulan metotların durumlarının değerlendirilmesi, sorunların ortaya konulması ve üzüm önerilerinde bulunularak daha kapsamlı bir metotla etkin bir bağlama eğitimi sağlanması hedeflenmiştir.

Bu ankette elde edilecek bilgiler yalnız bu araştırma için kullanılacaktır. Anketi cevaplandırana ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır. Araştırmanın amacına ulaşması, ankette yer alan soruların içtenlikle cevaplandırılmasına bağlıdır. Katkılarınız ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Bu ankette 17 kapalı uçlu ,4 açık uçlu olmak 21 adet soru bulunmaktadır.

Araştırmacı
Öğr. Gör. Zafer IŞILDAR

ÖĞRETİM ELEMANLARINA İLİŞKİN KİŞİSEL BİLGİLER

1- Görev yaptığınız kurum?

.....

2- Mezun olduğunuz lisans programı?

- a) Lisans
- b) Yüksek lisans
- c) Doktora
- d) Sanatta Yeterlik

3- Mesleki kıdeminiz?

- a) 1-5 yıl
- b) 5-10 yıl
- c) 10-15 yıl
- d) 15-20 yıl
- e) 21 Yıldan Çok

4- Akademik unvanınız?

- a) Profesör
- b) Doçent
- c) Yardımcı Doçent
- d) Araştırma Görevlisi
- e) Öğretim Görevlisi
- f) Okutman

ANKET

Metoda ilişkin sorular

1. Bağlama eğitimi dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir.?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Bağlama eğitimi dersinde takip ettiğiniz Metot yada metotları yeterli buluyor musunuz?

- a) Kısmen yeterli buluyorum
- b) Büyük ölçüde yeterli buluyorum
- c) Hiç yeterli bulmuyorum
- d) Tamamen yeterli buluyorum

3. Piyasadaki var olan metotları, bağlama eğitimindeki yeterliği açısından değerlendirebilir misiniz?

- a) Kısmen Yeterli
- b) Büyük ölçüde Yeterli
- c) Tamamen Yeterli
- d) Yetersiz

4. Piyasadaki var olan metotların yetersizliği, aşağıdakilerden hangileriyle açıklanabilir?

(yetersiz buluyorsanız cevaplayınız) Önem Sırasına göre işaretleyniz.

- ( ) Bona-Solfej eğitimine yeteri kadar yer verilmemesi
- ( ) Sağ el etütlerine yeteri kadar yer verilememesi(tavır)
- ( ) Acelite ye yeteri kadar yer verilememesi
- ( ) Metotlarda parmak numaralandırılmasına dikkat edilmemesi
- ( ) Metotta yer alan eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olmaması

5. Bağlama Eğitimi dersinde takip ettiğiniz Metottaki eserlerde tavırla ilgili bir çalışmaya yer veriyor musunuz?

- a) Kısmen
- b) Büyük ölçüde
- c) Tamamen
- d) Hiç

6. Bağlama Eğitimi dersinde çalarken söyleme alışkanlığı kazandıran çalışmalara ne ölçüde yer veriyorsunuz?

- a) Kısmen
- b) Büyük ölçüde
- c) Tamamen
- d) Hiç

7. Kapsamlı bir Bağlama metodunda olması gereken sizce en önemli öğeler nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

8. Kendinizin oluşturduğu bir Bağlama Metodunuz veya yazmaya yönelik bir çalışmanız var mı?

- a) Var
- b) Yok
- c) Üzerinde Çalışıyorum

9. Beğendiğiniz ve Bilimsel nitelikte bulduğunuz üç adet bağlama Metodunu ve yazarını yazabilir misiniz?

.....
.....
.....

Bağlama Eğitime ilişkin sorular

1. Bağlama Eğitimi dersinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olanları önem sırasına göre numaralandırınız.

- ( ) Bilimsel nitelikte bağlama metodu
- ( ) Uzman bir öğretim elemanı
- ( ) İstekli ve yetenekli bir öğrenci
- ( ) Uygun ortam
- ( ) Bireysel eğitim

2. Bağlama Eğitimi dersinde öncelikli olarak sizce aşağıdakilerden hangisine daha çok ağırlık verilmelidir? Önem sırasına göre numaralandırınız.

- ( ) Tavırlı çalmaya
- ( ) Eşlikli çalmaya
- ( ) Toplu çalmaya
- ( ) Deşifre
- ( ) Çalarak söyleme

3. Bağlama dersinde öğrencilerinizi başarılı buluyor musunuz?

- a) Tamamen Başarılı
- b) Kısmen Başarılı
- c) Başarılı
- d) Başarısız

4. Öğrencilerinizi başarılı olarak değerlendirdiyse başarılarının nedenleri aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle açıklanabilir?

(Önem sırasına göre numaralandırınız)

- ( ) Öğrencinin yetenekli ve bağlama çalgısına uyumlu olması
- ( ) Ders Metodu yada ders notlarının öğrenmeye elverişli olması
- ( ) Kişisel becerim ve tecrübemden kaynaklanıyor olması
- ( ) Öğretim yöntemlerinin yeterli olması
- ( ) Sınama ve ölçme durumlarının objektifliği

5. Öğrencilerinizi kısmen veya çok başarısız aralığında değerlendirdiyse başarısızlıklarının nedenleri aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle açıklanabilir?

- a) Kendimden kaynaklanan nedenler
- b) Öğrencilerin Programlarının yüklü olması
- c) Öğretim yöntemlerinin çağdışı olması
- d) Ders metodunun ihtiyaca cevap verememesi
- e) Sınama ve ölçme durumlarından ortaya çıkan sorunlar

Programa ilişkin sorular

1. Çalıştığınız Kurumda Bağlama Eğitimi ders müfredat programını uygun buluyor musunuz?

- a) Kısmen uygun buluyorum
- b) Büyük ölçüde uygun buluyorum
- c) Tamamen uygun bulmuyorum
- d) Hiç uygun bulmuyorum

2. Bağlama Eğitimi dersinin gerçekleşebilmesi için bu derse ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?

- a) Kısmen yeterli buluyorum
- b) Büyük ölçüde yeterli buluyorum
- c) Tamamen yeterli buluyorum
- d) Hiç Yeterli bulmuyorum

3. Sizce, Program-Metot- öğretici üçgeninde, Bağlama Eğitimi açısından nasıl bir ilişki olmalıdır?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-III

ANKET UYGULAMASI İÇİN ALINAN İZİN ÖRNEKLERİ

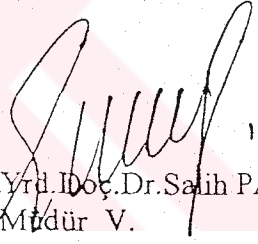
Sayı : B.30.2.ULU.0.E1.00.00.350./ 2838
Konu : Zafer İŞILDAR'ın Anketi.

08.8.2003

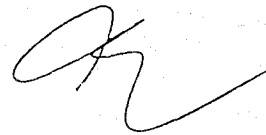
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Anabilim dalınız öğretim üyesi Yrd.Doç.Aydın ATALAY'ın danışmanı bulunduğu Y.L. öğrencisi Zafer İŞILDAR'ın anket yapma talebi ile ilgili Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'ndan gelen 23.07.2003 tarihli yazıda anketin 2003-2004 öğretim yılı içerisinde Güzel Sanatlar Eğitimi bölümü Müzik Eğitimi Anabilim dalında yapılabileceği bildirilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgili öğretim üyesi ile öğrenciye duyurulması hususunda gereğini rica ederim.

Yrd. Doç. Dr. Saîh PAY
Müdür V.

- Müzik Eğitimi Bölümü Dalı
Başkanlığına, 21.08.2003

T.C
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

Sayı : B.30.2.ULU.0.36.00.0 / 304
Konu : Zafer İşıldar

BURSA 30/06/2002

EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İLGİ : 19 Haziran 2003 tarih ve 020-2401 sayılı yazınız.

Bölmümüz, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Zafer İŞİLDAR ın "Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi" konulu tez çalışması için anket çalışması yapmasına ilişkin, ilgili Anabilim Dalı Başkanlığı'ndan alınan yazı ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgi ve müsaadelerinize arz ederim.

Zafer İşıldar

Prof. İsmail BOZKAYA
Prof. İsmail BOZKAYA
Güzel Sanatlar Eğitimi
Bölüm Başkan V.

EK: A.B. Başk. yazısı

EK-IV

Y.Ö.K. MÜZİK EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI

E.Ü. T.M.D.K. 2002-2003 ÖĞRETİM YILI EĞİTİM PROGRAMI

S.Ü. T.M.D.K. 2002-2003 EĞİTİM PROGRAMI İÇERİĞİ

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ YIL

I. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano I	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi I	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I	4	2	5
	Okul Çalgıları I	2	0	2
	Bireysel Ses Eğitimi I	2	0	2
	Yabancı Dil I	3	0	3
	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	0
		3	0	3
	Öğretmenlik Mesleğine Giriş			
	Kredi	20		

II. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano II	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi II	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi II	4	2	5
	Okul Çalgıları II	2	0	2
	Bireysel Ses Eğitimi II	2	0	2
	Yabancı Dil II	3	0	3
	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	0
	Okul Deneyimi I	1	4	3
	Kredi	20		

İKİNCİ YIL

III. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano III	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi III	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi III	4	2	5
	Okul Çalgıları III	2	0	2
	Toplu Ses Eğitimi I	1	2	2
	Bilgisayar	2	2	3
		3	0	3
	Gelişim ve Öğrenme			
	Kredi	18		

IV. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano IV	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi IV	1	0	1
	Toplu Ses Eğitimi II	1	2	2
	Müzik Tarihi	2	0	2
	Okul Bandosu	2	0	2
	Elektronik Org Eğitimi	2	0	2
	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme.	3	2	4
	Seçmeli I	3	0	3
	Kredi	18		

ÜÇÜNCÜ YIL

V. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano V	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi V	1	0	1
	Koro I	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği I	2	2	3
	Türk Halk Müziği	2	0	2
	Eşlik (Korepetisyon)	1	0	1
	Güncel/Popüler Müzik	2	0	2
	Müzik Kültürü	3	0	3
	Öğretim Tekn. ve Mater. Geliştirme	2	2	3
	Seçmeli II	2	0	2
	Kredi	21		

VI. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano VI	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi VI	1	0	1
	Koro II	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği II	2	2	3
	Türk Sanat Müziği	2	0	2
		2	2	3
	Sınıf Yönetimi			
	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
	Seçmeli III	2	0	2
	Kredi	18		

DÖRDÜNCÜ YIL**VII. Yarıyıl**

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Bireysel Çalgı Eğitimi VII	1	0	1
	Koro III	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği III	2	2	3
	Oyun, Dans ve Müzik	2	0	2
		2	2	3
	Özel Öğretim Yöntemleri II			
		1	4	3
	Okul Deneyimi II			
	Seçmeli IV	2	0	2
	Kredi		16	

VIII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Bireysel Çalgı Eğitimi VIII	1	0	1
	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3
	Koro ve Yönetimi	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2
		2	6	5
	Öğretmenlik Uygulaması			
	<i>Rehberlik</i>	3	0	3
	Kredi		16	
	TOPLAM KREDİ			147

T : Haftalık teorik ders saati.

U : Haftalık uygulama ders saati.

K : Dersin kredisi.

Türk Halk Müziği**(2-0) 2**

Bu ders, Türk Halk Müziğinin özelliği, tarihsel gelişimi, kuramsal temelleri ve çalgılarının tanıtımı ile değişik örnekleri ve okul müziğinde kullanılabilirliği konularını kapsar.

Ege Üniversitesi T.M.D. Konservatuarı 2002-2003 öğretim yılı eğitim programı

TEMEL BİLİMLER BÖLÜMÜ

HAZIRLIK	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Ses Eğitimi			
Bilgisayar			
Ses Sağlığı(Güz)			
Müziğin fiziksel temelleri			
TOPLAM			

LİSANS 1	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Ses Eğitimi			
Türk Halk Müziği Bilgileri			
Piyano			
Türk Halk Müziği Rep.			
Türk Sanat Müziği Rep.			
TOPLAM			
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi			
Türk Dili			
Yabancı Dil			
TOPLAM			

LİSANS 2	Teorik Uygulama Kredi		
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Tür ve Biçim Bilgisi			
Türk Sanat Müziği Rep.			
Türk Halk Müziği Rep.			
Türk Halk Müziği Bilg.			
Folklor(Bahar)			
Türk Kültür Medeniyet Tar.(Güz)			
Piyano			
TOPLAM			

LİSANS 3	Teorik Uygulama Kredi		
Türk Müziği Solfej Naz.			
Armoni			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Tür ve Biçim			
Toplu Uygulama			
Türk(Sanat-Halk) Müziği Rep.			
Çalgı Bilgisi Tarihi(Güz)			
Musiki Tarih			
Musiki Edebiyatı(Bahar)			
Piyano			
TOPLAM			

LİSANS 4	Teorik Uygulama Kredi		
Türk Müziği Solfej Naz.			
Armoni			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Türk(Sanat-Halk) Müziği Rep.			
Koro			
Toplu Uygulama			
Piyano Stüdyo Mikrofon ve Tekn.			
Okul Müziği Rep.			
TOPLAM			

Ege Üniversitesi T.M.D. Konservatuarı 2002-2003 öğretim yılı eğitim programı

SES EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

HAZIRLIK	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Ses Eğitimi			
Ses Sağlığı(Güz)			
Müz. Fiz. Temelleri(Bahar)			
Bilgisayar			
Ritm Uygulama			
TOPLAM			

LİSANS 1	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Ses Eğitimi			
Esas Rep.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Piyano			
Yardımcı Rep.			
TOPLAM			
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi			
Türk Dili			
Yabancı Dil			
TOPLAM			

LİSANS 2	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Yardımcı Rep.			
Ses Eğitimi			

Esas Rep.
Yardımcı Rep.
Türk Halk Müziği Bilg.
Tür ve Biçim Bilgisi
Çalgı Bilgisi ve Tarihi(Güz)
Musiki Edebiyatı(Bahar)
Müzik Tarihi
Folklor
Piyano
TOPLAM

LİSANS 3	Teorik Uygulama Kredi		
Türk Müziği Solfej Naz.			
Armoni			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Tür ve Biçim Bilgisi			
Toplu Uygulama			
Esas Rep.			
Piyano			
Türk Halk Müziği Bilg.			
Ses Eğitimi			
Üslup ve tavır			
TOPLAM			

LİSANS 4	Teorik Uygulama Kredi		
Türk Müziği Solfej Naz.			
Armoni			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Esas Rep.			
Koro			
Toplu Uygulama			
Piyano.			
Ses Eğitimi			
Üslup ve tavır			
TOPLAM			

Ege Üniversitesi T.M.D. Konservatuarı 2002-2003 öğretim yılı eğitim programı

TÜRK HALK OYUNLARI BÖLÜMÜ

HAZIRLIK	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Halk Oyunları			
Genel Solfej Naz.			
Bale Egzersizleri			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	1	1	1,5
Ritm Saz			
Anatomi			
Fizyoloji			
Bilgisayar			
TOPLAM			

LİSANS 1	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	1	1	1,5
Genel Jimnastik			
Ritm Saz			
Geleneksel giyim kuşam			
Antrenman bilgisi			
TOPLAM			
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi			
Türk Dili			
Yabancı Dil			
TOPLAM			

LİSANS 2	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Halk Oyunları			
Türk Halk Müziği Solf. Rep.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	1	2	2
Genel Jimnastik			
Ritm Saz			
Hareket Not. Ve Sah. Kul. Tek.			

Geleneksel giyim kuşam
Teknik araç kullanımı
Makyaj
Folklor
TOPLAM

LİSANS 3	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Halk Oyunları			
Türk Halk Müziği Solf. Rep.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	1	2	2
Genel Jimnastik			
Ritm Saz.			
Hareket Not. Ve Sah. Kul. Tek.			
İfade Jimnastiği			
Geleneksel giyim kuşam			
Sosyal Antropoloji			
Bilim. Araş. Yönt. ve Tek.			
TOPLAM			

LİSANS 4	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Halk Oyunları			
Türk Halk Müziği Solf. Rep.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	1	2	2
Hareket Not. Ve Sah. Kul. Tek.			
Geleneksel giyim kuşam			
Okul Müz. Rep.			
Ritm Saz			
TOPLAM			

Ege Üniversitesi T.M.D. Konservatuarı 2002-2003 öğretim yılı eğitim programı

ÇALGI YAPIM BÖLÜMÜ

HAZIRLIK	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solf. Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Teknik Resim			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Atölye Bilgisi			
Teknik Araç Kul.			
Müz. Fiz. Tem.			
Bilgisayar			
TOPLAM			

LİSANS 1	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Mesleki Resim			
Atölye Bilgisi 1			
Tamamlayıcı Atölye 1			
Atölye Bilgisi 2			
Tamamlayıcı Atölye 2			
TOPLAM			
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi			
Türk Dili			
Yabancı Dil			
TOPLAM			

LİSANS 2	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Batı Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Mesleki Resim			
Ağaç Tekn.			
Atölye Bilgisi 3			
Tamamlayıcı Atölye 3			
Türk Kültür Medeniyet Tarihi			
Çalgı Bilgisi ve Tarihi			

Atölye Bilgisi 4
Tamamlayıcı atölye 4
TOPLAM

LİSANS 3	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Çalgı Tasarımı			
Çalgı süslemeciliği			
Atölye Bilgisi 5			
Atölye Bilgisi 6			
Tamamlayıcı Atölye 5			
Tamamlayıcı Atölye 6			
TOPLAM			

LİSANS 4	Teorik	Uygulama	Kredi
Türk Müziği Solfej Naz.			
Meslek Çalgısı(Bağlama)	2	2	3
Çalgı Tasarımı			
Atölye Bilgisi 7			
Tamamlayıcı Atölye 7			
Atölye Bilgisi 8			
Tamamlayıcı Atölye 8			
TOPLAM			

S.Ü T.M.D.K 2002-2003 ÖĞRETİM PROGRAMI İÇERİĞİ

I.YARIYIL

Türk Müziği Nazariyatı ve solfeji (T.S.M) I (2+4)

Türk Müziği Nazariyatı ve solfeji (T.S.M) I (2+2)

Kulak Eğitimi ve Solfej (2+2)

Müzikal işitme ve ritmik algılamının geliştirilmesi, solfej eğitimi, dizi kavramı, sol ve fa anahtarlarıyla ritmik okuma ve solfej çalışmaları, 2,3 ve 4/4 'lük ölçü sayıları ve vuruşları.

Piyano I

Piyanonun tanıtılması, klavyenin tanıtılması, klavye üzerinde parmakların duruş şeklinin öğretilmesi,parmak numaralarının öğretilmesi,notların klavye üzerinde tanıtılması,dizek üzerinde notaların sol anahtarı ile tanıtılarak sağ el çalışmasına başlanması.Fa anahtarı öğretilerek iki elle çalmanın öğretilmesi, Oscar Beringer (piyano forte tutor), İngiliz başlangıç metodu ve Beyer metoduna giriş.

Çalgı I(Bağlama) (2+2)

Çalgını tanıtımı ve tutuş tekniği,basit ezgilerin çalışılması.

Müzik Tarihi I

Müzik tarihi,alanı,amacı,konuları,müzik tarihinde devirlerin ayırt edici vasıfları,eski sanat,ilk çağda müziğin kökeni hakkında teoriler, Fenikeliler, İbraniler, Yunanlılar, Mısırlılar ve Romalılarda müzik,Ortaçağda müzik,Hıristiyanlığın ilk dönemleri ve yayılmaya başladığı sıralarda Kuzey Avrupa müziğinin durumu,ortaçağ müziğinin genel vasıfları,Rönesans devri müziğinin ayırt edici özellikleri.

Ses Eğitimi I (0+2)

Ses ve sesin oluşumu,vücudun duruş biçimi,ses telleri,ses tekniğinde hançere ve soluk alma,şan tekniğinin uygulanması,legato egzersizler.

Halk Bilimi I

(2+0)

“Folk” kavramı ve tanımı,“Halk” kavramının Türkiye’de algılanışı, ”lore” kavramı ve tanımı,ilmi bakımından halk ve haklilik,folklor kavramı ve tanımı,Türkiye’de ve dünyada

S.Ü. T.M.D.K. 2002-2003 ÖĞRETİM PROGRAMI İÇERİĞİ

I.YARIYIL

Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji (TSM) I

(2+4)

Nazariyat, müzik nazariyatı, ses, müzikal sesleri birbirinden ayıran özellikler, ses bölgeleri ve müzik merdiveni, nota, porte, ilâve çizgileri, anahtarlar, gam, aralıklar, değiştirme işaretleri, Türk müziğinde ikili aralıkların isimlendirilmesi ve değiştirme işaretleri, Türk müziğinde dizi meydana getirmeye yarayan tam dörtlü ve beşliler, ana dizi, Türk müziği ses sistemi ve diğer ses sistemleri, diğer dörtlü ve beşliler, dizi ve dizinin seslerinin isim ve görevleri, akort, yeden çeşitleri, karar çeşitleri, dizilerin genişlemesi, makam, seyir, donanım. Usûl rakamları ve ölçü, usûl, ritm, ika, düzüm, usûllerde mertebe, usûl vurulması, iki zamanlı nim sofyan, üç zamanlı semaî, dört zamanlı sofyan.

Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji (THM) I

(2+2)

Türk halk müziğinin tanımı, tarihî gelişimi, özellikleri, yayıldığı alanlar, işlediği konular, çeşitli görüşler; Türkiye'deki halk müziği çalışmaları, usûller, ana usûller ve üçerli şekilleri, solfej çalışmaları.

Kulak Eğitimi ve Solfej

(2+2)

Müzikal işitme ve ritmik algılamının geliştirilmesi, solfej eğitimi, dizi kavramı, sol ve fa anahtarlarıyla ritmik okuma ve solfej çalışmaları, 2, 3 ve 4/4 'lük ölçü sayıları ve vuruşları.

Piyano I

(0+2)

Piyanonun tanıtılması, klavyenin tanıtılması, klavye üzerinde parmakların duruş şeklinin

öğretilmesi, parmak numaralarının öğretilmesi, notaların klâvye üzerinde tanıtılması, dizek üzerindeki notaların sol anahtarı ile tanıtılarak sağ el çalışmasına başlanması. Fa anahtarı öğretilerek iki elle çalmanın öğretilmesi, Oscar Beringer (piyano forte tutor), İngiliz başlangıç metodu ve Beyer metoduna giriş.

Çalgı I(Bağlama)

(2+2)

Çalgının tanıtımı ve tutuş tekniği, basit ezgilerin çalışılması.

Müzik Tarihi I

(2+0)

Müzik tarihi, alanı, amacı, konuları, müzik tarihinde devirlerin ayırt edici vasıfları, eski sanat, ilk çağda müziğin kökeni hakkında teoriler, Fenikeliler, İbrâniler, Yunanlılar, Mısırlılar ve Romalılarda müzik, Ortaçağda müzik, Hıristiyanlığın ilk dönemleri ve yayılmaya başladığı sıralarda Kuzey Avrupa müziğinin durumu, ortaçağ müziğinin genel vasıfları, Rönesans devri, Rönesans devri müziğinin ayırt edici özellikleri.

Ses Eğitimi I

(0+2)

Ses ve sesin oluşumu, vücudun duruş biçimi, ses telleri, ses tekniğinde hançere ve soluk alma, şan tekniğinin uygulanması, legato egzersizler.

Halk Bilimi I

(2+0)

"Folk" kavramı ve tanımı , "Halk" kavramının Türkiye'de algılanışı, "lore" kavramı ve tanımı, ilmî bakımdan halk ve halkîlik, folklor kavramı ve tanımı, Türkiye'de ve dünyada folklor, ilk folklor çalışmaları, metotlar, akımlar, okullar, folklorun sözlü ve yazılı kaynakları.

Toplu Çalışma I

(0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Türk Dili I

(2+0)

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I

(2+0)

Yabancı Dil I (2+0)

Temel Bilgi Teknolojisi (1+2)

II. YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) II (2+4)

Makam ve makam çeşitleri, temel (ana) makamların özellikleri, Rast, Hüseyinî, Bûselik, Çargâh, Uşşak, Kürdî, Hicâz ailesi (Hümayûn, Üzzal, Hicâz, Zirgüleli Hicâz) makamlarının özellikleri, seyri, örnek eserlerin çalışılması, bu makamlarda solfej ve dikte çalışmaları, sekiz zamanlıya kadar olan usûllerin öğretilmesi ve uygulanması.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) II (2+2)

Cumhuriyet öncesinde Türk halk müziği çalışmaları, Cumhuriyet sonrasında Türk halk müziğinin durumu, Türk halk müziğinin tasnifi, ana usûllerde solfej ve dikte çalışmaları.

Batı Müziği Nazâriyatı ve Solfeji I (2+2)

Sabit diyapazon anlayışı, dizi içindeki seslerin görevleri, do majör ve sol majör gamları ve ilgileri minörleri ve bu gamlarla ilgili solfej alıştırmaları. 3/8'lik, 6/8'lik ölçü sayıları, sekizlik, onaltılık nota ve sus değerleri.

Piyano II (0+2)

Klavye üzerinde sağ ve sol el hakimiyetinin güçlendirilmesi, mevcut çalışma tekniklerinin geliştirilmesi (Hanon), gam ve arpejlerle parmak güçlendirme çalışmaları.

Çalgı II(Bağlama) (0+4)

Metodun takibi, çalma hakimiyetinin geliştirilmesi.

Müzik Tarihi II (2+0)

Yeni sanat, klâsik müzik devri, romantik müzik devri, 20. yüzyıl müziği.

Ses Eğitimi II (0+2)

Diyafram nefesini kullanabilme, sesi doğru kullanabilme amacına yönelik eserlerin çalışılması.

Halk Bilimi II (2+0)

Folklorun genel kuralları ve kanunları, akımlar ve okullar, folklorun gelişmesi, kültür, maddî ve manevî kültür, halk kültürü, kültür kalıbı, kültür alanı, kültür ögesi, kültür süreci ve kültürel süreçler, dil- toplum, müzik- toplum münasebeti.

Toplu Çalışma II (0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Türk Dili II (2+0)

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II (2+0)

Yabancı Dil II (2+0)

Temel Bilgisayar Bilimleri

III.YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) III (2+2)

Bûselik, Basit Şehnâz Bûselik, Uşşak, Beyâti, Basit Isfahan, Hüseyinî, Muhayyer, Gülizâr, Nevâ, Tahir, Karcıgar ve Basit Sûzinak makamları ile 9'dan 16 zamanlıya kadar olan usûller.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) III (2+2)

Türkiye'de halk müziğiyle ilgili kültür merkezleri (kaynakları), Türk halk müziği derleme çalışmaları, Türk halk müziği formları, ana usûllerde solfej ve dikte çalışmaları.

Batı Müziği Nazâriyatı ve Solfeji II (2+2)

Majör ve minör tonların beşliler dairesinde nazârî olarak incelenmesi, dikte ve solfej, homofoni ve polifoni hakkında bilgi, bileşik ölçüler, 16' lık nota ve sus değerleriyle solfej çalışması.

Piyano III (0+2)

Yeni metotlara geçilerek piyano çalma tekniklerinin geliştirilmesi, öğrencilerin seviyelerine göre yeni dönemde çalacakları eserlerin belirlenerek üzerinde çalışma yapılması.

Çalgı III(Bağlama) (0+4)

Metot takibi, eser icrâsı, egzersizler.

Türk Müziği Tarihi I (2+0)

İslâmiyet'ten önceki Türk müziğinin genel karakteri, Safiyyü-din'den Hafız Post'a kadar ön klâsik dönem, İtrî'den Sadullah Ağa'ya kadar klâsik dönem.

Türk Halk Bilimi I (2+0)

Ziya Gökalp, Rıza Tevfik ve Köprülü'den itibaren Türk halk bilimi ile ilgili olarak yapılan çalışmalar, Folklorun üniversiter nitelik kazanması, Pertev Naili Boratav ve eserleri, Sedat Veyis Örnek ve eserleri, Orhan Acıpayamalı ve eserleri, folklorla ilgili kurumlar, yayınlar, akademik kurumlar, Millî Folklor Enstitüsü, kitaplar, makaleler, ansiklopedi maddeleri, Türk halk biliminden bahseden kaynaklar, kaynakların tasnifi ve incelenmesi.

Toplu Çalışma III (0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Repertuar (TSM) I (0+2)

Bûselik, Kürdî, Rast, Uşşâk, Beyatî, Hüseyini, Hicâz Ailesi, Bûselik makamlarında eser analizi ve uygulaması, Nim Sofyan, Sofyan, Semâi, Türk Aksağı, Yürük Semâi ,Devr-î Hindî, Devr-î Turan, Sengin Semâi usûllerinde eser yorumlanması, 16 zamanlıya kadar olan usûllerde örnek eserlerin çalışılması.

Repertuar (THM) I

(0+2)

Türk halk müziği ile ilgili kültür merkezlerinin üslûp açısından incelenmesi, temel eserlerden örnekler. Konya, Kırşehir, Yozgat yörelerinden eserlerin inceleme ve icrâsı.

(1+2)

Diksiyon

Ses bilgisi, müzikte diksiyon, eser icrâsında dilin doğru ve anlaşılır biçimde kullanımını sağlamak amacıyla yapılan uygulamalar.

Eski Türk Edebiyatı I

(2+0)

Aruz ölçüsü, Divân şiirinde kafiye ve redif, Divân şiiri nazım biçimleri.

Türk Halk Edebiyatı I

(2+0)

Halk edebiyatı kavramı, halk şiiri kavramı, genel olarak destan, efsane, masal, fıkra, anonim Türk halk şiiri, manî, türkü, ağıt, ninni, tekerleme, bilmece ve düzgüler.

Türk Müziği Form Bilgisi I (TSM)

(2+1)

Türk müziği form kavramının tanımı, eserlerin formlarına göre tasnifi ve incelenmesi (Kâr, Kârçe, Kâr-ı Nâtık, Murabba Beste, Nakış Yürük Semâi, Ağır Semâi, Şarkı, Köçekçe, Tavşanca, Gazel), dinî Türk musîkisi formlarının incelenmesi (Mirâciye, Ayin, İlahî, Na't, Şuğl, Mersiye, Nefes, Tevşih, Durak, Ezân, Salâ, Tekbir, Kıraat, Münâcaat, Mevlîd, Temcid, Dua, Salât-ı Ümmiye, Kaside, Nevbe, Tesbih, Savt), saz musîkisi formlarının incelenmesi (Peşrev, Saz Semaîsi, Medhal, Sirto, Longa, Taksim, Oyun Havası, Mandıra, Zeybek), Mehter, Karagöz ve Operet formlarının incelenmesi.

IV.YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) IV (2+2)

Şed makamlar, şed ve transpoze kavramları, Çargâh makamı şedleri (Mahur, Acem Aşiran) , Bûselik makamı şedleri (Nihavend, Ruhnuvaz ve Sultan-i Yegâh) ve Kürdî makamının şeddi; Kürdîli hicazkâr makamı, 18'den 28 zamanlıya kadar olan usûller.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) IV (2+2)

Türk halk çalgılarının tarihî gelişimi, tasnifi, yapım özellikleri; ses genişlikleri, akord çeşitleri, âşıklık geleneği, âşık makamları, Harput ve Erzurum yöreleri ile diğer doğu illerine ait eserler üzerinde solfej ve dikte çalışmaları.

Batı Müziği Nazâriyatı ve Solfeji III (2+2)

Akor, kadans çeşitleri ve örnekleri, majör ve minör akorların çevrimleri,çift sesli dikte, deşifre, solfej çalışmaları ve transpoze tekniği.

Piyano IV (0+2)

Barok dönem, etüt, sonatin ve iki serbest parçadan oluşan eserlerin seçilerek çalışma yapılması, parmak egzersizleri.

Çalgı IV(Bağlama) (0+4)

Metodun takibi ve çalgı hakimiyetinin geliştirilmesi,egzersizler, seviyeye uygun eserlerin çalınması.

Türk Müziği Tarihi II (2+0)

Neoklâsik dönem, (III. Selimden Enderûni Ali Bey'e kadar), romantik dönem (Hacı Arif Bey'den Abdülkadir Töre'ye kadar), çağdaş dönem (Hüseyin Sâdettin Arel'den günümüze kadar).

Türk Halk Bilimi II (2+0)

Geçiş dönemleri, doğum, evlilik, ölüm, askerlik, inanç ve inanış, Türk halk bilgisi, sosyal normlar. (Moda, teamül, görenek, gelenek, örf, töre)

Toplu Çalışma IV (0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Repertuar (TSM) II (0+2)

Muhayyer, Nevâ, Tahir, Hicâz ailesi, Karcığar, Suzinâk, Mahur, Acem Aşiran, Nihavend, , Sultâniyegâh, Kürdîli hicâzkâr makamlarında eser analizi ve uygulaması, 20 zamanlıya kadar olan usûllerde örnek eserlerin çalışılması.

Repertuar (THM) II (0+2)

Harput ve Erzurum yöreleri ile diğer Doğu Anadolu yörelerinden örnek eserler (Tatyanlar, varsağılar, ayağı ritimli hoyratlar, ayağı ritimsiz hoyratlar ve diğer uzun ve kırık havalardan örnek eserlerin ses kayıtlarından dinlenmesi ve icrâsı.

Eski Türk Edebiyatı II (2+0)

Nazım türleri, söz sanatları, divan şairlerinin şiirlerinin incelenmesi.

Türk Halk Edebiyatı II (2+0)

Türk halk hikâyeleri, âşıklık geleneği, âşık tarzı Türk halk şiiri nazım biçimleri, âşık fasılları, âşıkların şiirlerinin incelenmesi.

Türk Müziği Form Bilgisi II (THM) (2+1)

Türk halk müziği formlarının incelenmesi (Divân, Türkü, Manî, Semaî, Kalenderî, Müstezad, Koşma, Yıldız, Destan, Ninni, Dübeyit, Kayabaşı, Kerem-Kesikkerem, Zeybek, Halay, Semâh, v.b.)

Müzik Edebiyatı (2+0)

Edebiyat kavramı ve tanımı, Türk ve dünya edebiyatlarıyla müziğin ilişkisi, prozodi ve prozodik tahlil, güftelerin incelenmesi.

Müzikte Bilgisayar Kullanımı (1+2)

Cake Walk, Finale Print, Finale 2000, Finale 2001 gibi müzik programlarının öğretimi.

V.YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) V (2+2)

Kürdî makamının şedleri olan Aşkefza ve Ferahnüma makamları, Zirgüleli Hicâz makamının şedleri (Zirgüleli Suzînak, Hicazkâr, Evcâra, Suzîdil, Şedd-i Araban), 32 zamanlıdan 64 zamanlıya kadar olan usûller.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) V (2+2)

Türk halk müziğine emeği geçenler (M.R.Gazimihal, M.Sarısözen, v.b.), yörelere göre Türk halk müziği kaynak kişileri, üslûp, tavır ve ağız özellikleri; birleşik ve karma usûllerde banttan dikte çalışmaları, nota yazım şekilleri.

Çalgı V(Bağlama) (0+4)

Metodun takibi ve seviyeye uygun eserlerin çalınması, yorumlanması.

Toplu Çalışma V (0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Repertuar (TSM) III (0+2)

Kürdî makamının şedleri olan Kürdîli hicâzkâr, Aşkefza, Ferahnüma, Zirgüleli Hicâz'ın şedleri olan Hicâzkâr, Zirgüleli Suzinâk, Evcara, Suz-idil, Şedd-i Araban makamlarında seçilmiş örnek şarkılar.

Repertuar (THM) III (0+2)

Tavır, ağız ve şive özelliklerini yansıtan türküler, uzun hava ve kırık hava örnekleri, Azerbaycan ve Türkistan'dan örnek eserlerin icrası; birleşik ve karma usûllerde örnek

türküler.

Türk Kültür Tarihi I

(2+0)

Türk adı, Türk soyu, Türklerin anayurdu, Türk kültürünün tarihî kökleri, Türk bozkır kültürü; bozkır kültürünün esasları, Türk cihan hâkimiyeti mefkûresi.

Armoni

(1+2)

Tonalite ve tonalite içindeki seslerin görevleri, akorlar ve çevrimleri, seslerin hareketleri, yasaklar ve tahditler, durum değişikliği, çiftleme. Derecelerin ve akorların birbirine bağlanması, kalışlar (kadanslar), armonik yürüyüş, esas haldeki uyumlu ses kümelerinin birbirine bağlanmasında gözetilecek başlıca kurallar.

Türk Müziği Analizi I

(1+1)

Türk müziği eserlerini melodi ve form yapısı bakımından müzikal cümlelere ve motiflere ayırarak analiz yapma.

Türk

Oyun

Folkloru

(2+0)

Homo ludens, oyun kavramı ve tanımı, dans kavramı ve tanımı, oyunların tasnifi, dansların tasnifi, halk oyunu kavramı ve tanımı, Türk oyunları, Türk halk oyunları, köken, etkiler, anlam, halk oyunlarının tasnifi, yöre uygulamaları.

Seçimlik Dersler

(4+4)

VI. YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) VI (2+2)
Geçki - modülasyon kavramları, mürekkep (bileşik) makamlar, Segâh, Müstear, Hüz zam, Acem, Acem Kürdî, Hisar, Hisar Bûselik makamlarının çalışılması. 88 zamanlı Darb-ı Fetih ve büyük usûller.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) VI (2+2)
Ege bölgesi, Teke yöresinin üslûp özellikleri; bu yörelere ait birleşik karma usûllerde örnek eserlerin solfej ve dikte çalışmaları.

Çalgı VI(Bağlama) (0+4)
Metodun takibi ve acelite.

Toplu Çalışma VI (0+1)
Toplu icrâ çalışmaları.

Repertuar (TSM) IV (0+2)
Hicâzkâr, Evcara, Suz-idil, Şed Araban, Segâh, Hüz zam, Hisar Bûselik, Acem, Acem Kürdî makamlarında ve büyük usûllerde örnek eserler.

Repertuar (THM) IV (0+2)
Ege bölgesi ve Teke yöresi mahallî sanatçılarından bant kayıtlarının dinlenmesi ve bu yörelere ait eserlerin icrâsı.

Türk Kültür Tarihi II (2+0)
Türklerde idarî ve siyasî teşkilatlanma, Türk dini, Türk töresi, Türk kimliği, Türk sanatı, Türk İslâm kültürü, Türk İslâm sanatı, Türk müzik kültürünün temel yapı taşları.

Türk Müziği Armonisi II (1+2)

Türk müziği makamlarının, armonik kurallar çerçevesinde incelenerek bu yapıya uyum sağlayan armonik özelliklerin uygulamalı olarak çalışılması. Fa ve do anahtarlarının Türk müziğinde kullanımını ve uygulanması.

Türk Müziği Analizi II (1+1)

Türk müziği eserlerinin form, usûl, edebî yapı ve makam yapısına göre analizi.

Türk Halk Oyunları (0+2)

Yöre uygulamaları.

Seçimlik Dersler II (4+4)

VII.YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) VII (2+2)

Şehnâz, Sabâ, Dügâh, Nişabûrek, Nikriz, Neveser, Nihavend-i Kebir, Zavil ve Sazkâr makamları, 120 zamanlı zencir ve 60 zamanlı nim zencir usûlleri.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) VII (2+2)

Karadeniz ve Trakya yöresi ezgileriyle solfej ve dikte çalışmaları.

Çalgı VII(Bağlama) (0+4)

Metodun takibi ve seviyeye uygun eserlerin çalınması.

Toplu Çalışma VII (0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Repertuar (TSM) V (0+2)

Sabâ, Dügâh, Şehnâz, Nişaburek, Nikriz, Neveser, Zavil makamlarında eser analizi ve yorumlaması, büyük usûllerde örnek eserler.

Repertuar (THM) V (0+2)
Karadeniz ve Trakya yörelerinden üslûp özelliklerini gösteren eserlerin dinlenmesi ve icrâsı.

Topluluk Yönetimi I (0+2)
Müzik toplulukları, topluluk oluşturma esasları, koro ve çalgı toplulukları yönetimi, teknikleri ve uygulamalar.

Türk Müziği Kompozisyonu I (1+1)
Türk müziğinde motif, cümle oluşumu ve bu oluşumların Türk müziği formları içerisinde yerleştirilmesi, Türk müziği biçimleri içerisindeki ezgi öğeleri, kuruluşu ve kompozisyon parçalarına yerleştirilmesi, besteleme teknikleri.

Müzik Öğretim Metot ve Teknikleri (1+2)
Müzik öğretiminde kullanılan tekniklerin tarihsel analizi ve uygulanması.

Araştırma Metot ve Teknikleri (2+0)
Metot ve teknik kavramları, araştırmalara objektif yaklaşım, kültür aşırı yaklaşım ilkesi, bilimsel araştırma, alan araştırması; gözlem, görüşme, istatistik ve anket teknikleri; araştırmalarda rapor hazırlama, değerlendirme, makale, tez, ödev, rapor hazırlama usûlleri.

Seçimlik Dersler III (4+4)

VIII.YARIYIL

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (TSM) VIII (2+2)
Irak, Eviç, Ferahnâk, Nühüft, Hüseyini Aşırân, Bestenigâr, Beste Isfahan, Şevkefza, Ferahfeza makamları. 124 zamanlı Çar usûlü ve darbeyn usûller.

Türk Müziği Nazâriyatı ve Solfeji (THM) VIII (2+2)
Türk halk müziğinde anonimlik-beste, çokseslilik ve çağa uyum sorunları. Şanlı Urfa ve

Kerkük yöreleri ile Türkiye dışındaki Türk illerinin üslûp özelliklerini gösteren ezgiler üzerinde solfej ve dikte çalışmaları.

Çalgı VIII(Bağlama) (0+4)

Metodun takibi, tekniğe, tavır ve yoruma dayalı eserlerin çalınması, icrâsı ve geliştirilmesi.

Toplu Çalışma VIII (0+1)

Toplu icrâ çalışmaları.

Repertuar (TSM) VI (0+2)

Ferâhnağ, Nühüft, Hüseyini Aşiran, Irak, Evç, Bestenigâr, Ferahfeza ve Şevkefza makamlarında örnek eserler.

Repertuar (THM) VI (0+2)

Şanlı Urfa ve Kerkük yöreleri ile Türkiye dışındaki Türk illerinin üslûp özellikleri, şive ve ağız özelliklerini gösteren eserlerin dinlenmesi ve icrâsı.

Türk Müziği Kompozisyonu II (1+1)

Türk müziğinde önemli bestecilerin eserlerinin incelenmesi, kompozisyon çalışmaları.

Bitirme Ödevi (0+2)

EK-V

TAVIRLI ÇALINABİLEN TÜRKÜLER VE NOTALARI

YÖRESİ
SİLİFKE

DERLEME TARİHİ
1965

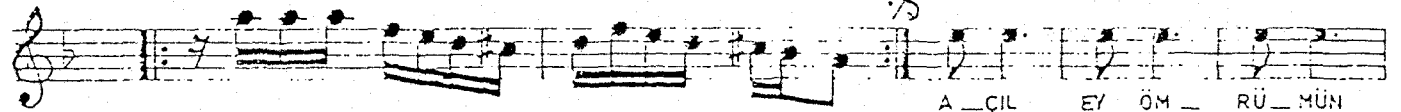
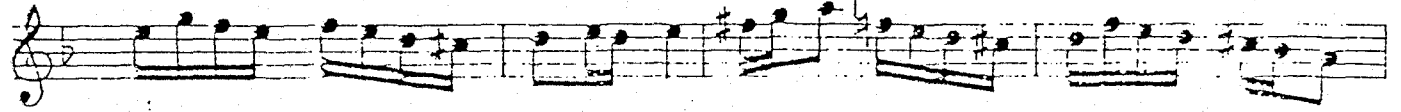
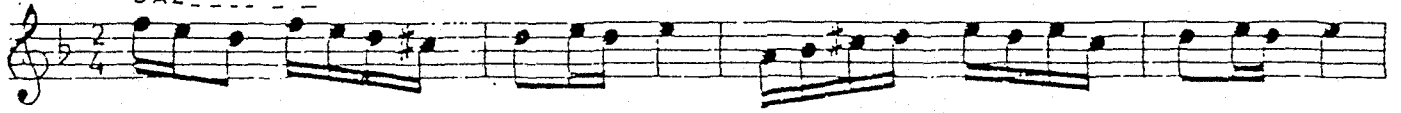
KİMDEN ALINDIĞI
HUSEYİN SAY

AÇIL EY ÖMRÜMÜN VARI
(Sallama)

NOTAYA ALAN
ALİ CAN

SÜRESİ :

SAZ

A _ ÇIL EY ÖM _ RÜ _ MÜN
YÜ _ RÜ DİL _ BER YÜ _ RÜ
GÜ _ ZEL _ LER GÜ _ ZEL _ LER

VA _ RI
AM _ MAN
AM _ MAN

AM _ MAN
" "

BA _ DI SA _ BAH
SA _ ÇIN SÜ _ RÜN _
NER _ DE GE _ ZER _

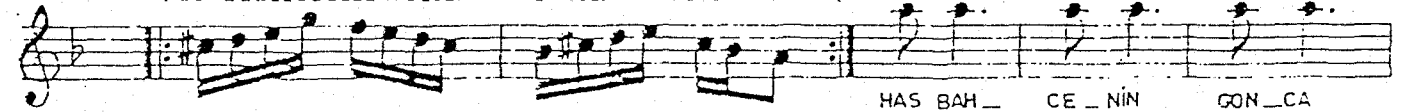

OL _
SÜN
LER

MA _ DAN
AS _ LA _ NİM
AS _ LA _ NİM

BEN _ YAN _ DIM
" " "
" " "

(Saz)

HAS BAH _ CE _ NİN GON _ CA
AC BE _ YAZ GER _ DA _ NİN
NER _ DE DÜ _ GÜN CR _ DA

GÜ _ LÜ
AM _ MAN
BAY _ RAM

AM _ MAN
" "

SA _ RA _ RIP _ TA
SI _ NEN GÖ _ RÜN _
SEY _ RAN E _ DER _

SOL _
SÜN
LER

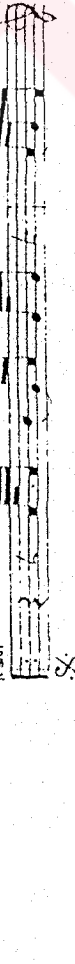
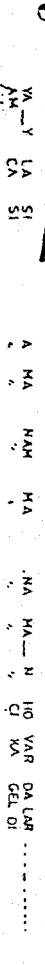
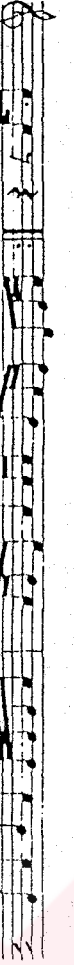
MA _ DAN
AS _ LA _ NİM
AS _ LA _ NİM

ELMALARIN YONGASI

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ
1966
NOTA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

ELMALARIN YONGASI (Şahit - 2)

— 1 —
ELMALARIN YONGASI (Astığım aman aman aman)
HAYDI SAĞ CEĞİNDE AYNAŞI (Aman aman aman)
AKAN " " " (Vay vay)

İKİ DUVAR ARASI (Astığım aman aman aman)
HAYDI HÖVÜRDÜMÜZÜSÜ (Aman aman aman)
AKAN " " " (Vay vay)
Bağlantı — HOŞ TAZA İYİLİ İYİLİ ELLEERİNE
SARILAYIM O İNCECİK BELLEERİNE (Vay vay)

— 2 —
ELMALARIN İNCEŞİ (Astığım aman aman aman)
HAYDI DİĞİNDİĞİ ÇOKÇASI (Aman aman aman)
AKAN " " " (Vay vay)
DİZ DİZE OTURURKEN (Ağonım aman aman aman)
HAYDI ÇIKAGELDİ AMÇASI (Aman aman aman)
AKAN " " " (Vay vay)
Bağlantı

— 3 —
VAY VAY
A MA " NA MA " Nİ HO VAP DA LAR
GEL Oİ
GEL Oİ
GEL Oİ

ÖZGEÇMİŞ

1959 yılında Burdur'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Antalya'da tamamladı.1984 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı Eğitim Yüksek Okulu'nda Müzik Öğretim Görevlisi olarak göreve başladı. 1986-1990 yılları arasında Balıkesir'de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir lisede Müzik öğretmeni olarak görev yaptı. 1990 yılından beri Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır.

